ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

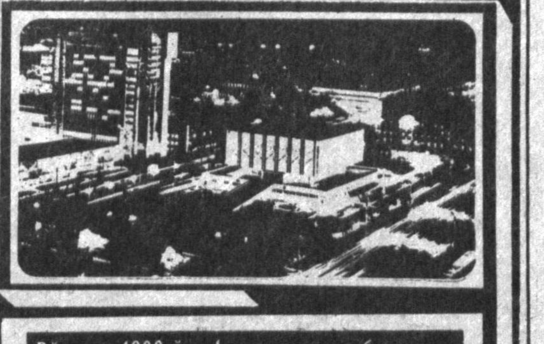

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 191 (7. 580) ◆ 1991 йил 2 октябрь, чоршанба ◆ Нархи 8 тийин

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Кеча Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. М. Йўлдошев Бангладеш Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси М. Раҳмонни қабул қилди. Учрашув пайтида ноябрь ойида Ўзбекистонда Бангладеш савдо-саноат кўргазмасини ўтказиш, икки томонлама иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш ва бошқа масалалар кўриб чиқилди.

⊙ Тошкентда бозор иқтисодиёти муаммоларига бағишланган халқаро семинар ўз ишини бошлади.

⊙ Тошкент вилоятида кунига 350 мингта, йилига 100 миллион дона бир марта қўлланиладиган шприцлар ишлаб чиқарадиган «Медиз» заводи ишга тушди.

ИТТИФОҚДА

⊙ Яқин икки ҳафта ичида Россия, Украина, Белоруссия, Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон иқтисодий ҳамжамият тўғрисидаги шартномага имзо чекадилар. Бу кеча Олмаотада 13 мустақил республика раҳбарлари учрашувининг асосий якуни бўлди. Яна тўрт мустақил республика ана шундай шартномага имзо чекишга принцип жиҳатидан рози эканликларини билдирди.

⊙ «500 кун» машҳур дастурининг муаллифи, иқтисодчи Г. Явлинскийнинг айтишича, совет олтин заҳираси атиги 240 тоннани ташкил этади. Бу ҳозирги нарх-навода 3 миллиард долларга тенг. Ғарбда эса СССРнинг олтин заҳираси бундан камида беш баробар кўп, деган фикрда эдилар.

⊙ Кеча Кишиневда РСФСР халқ депутатларининг воситачилигида Молдова раҳбарияти вакиллари ҳамда Днестр бўйи шаҳар ва район Кенгашлари раисларининг учрашувида бу ердаги вазиятни барқарорлаштириш тўғрисида муроса битимлари имзоланди. Унга мувофиқ Молдова маъмурлари томонидан қамоққа олинган Днестр бўйи депутатлари озод этиладиган, Дубоссарда эса темир йўлларни қамал қилиш тўхтатиладиган бўлди.

⊙ Ленинград вилоят Кенгаши 24 ноябрда Ленинград вилоятига Санкт-Петербург номини бериш тўғрисида референдум ўтказишга қарор қилди.

ХОРИЖДА

⊙ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан тузилган мутахассислар гуруҳининг фикрича, Ироқ ядро қуролларини ишлаб чиқариш учун ҳамма зарур нарсага эга бўлган.

⊙ Гонконгда чиқадиган «Саут чайна морнинг пост» рўзномасининг хабар қилишича, Пекиндаги корхоналарда уч ҳафтадан бери М. Горбачев сиёсатини танқид қилишга бағишланган йиғилишлар давом этмоқда. Бу йиғилишларда СССР Президенти социализм ғояларига сотқинлик қилишда айбланяпти.

⊙ Куба билан Эрон атом энергетикаси соҳасида ҳамкорлик қилишга бағишланган, икки йилга мўлжалланган илмий дастурни имзоладилар. Бу ҳужжатни Куба томонидан Фидель Кастронинг ўғли, республика атом энергетикаси бўйича миллий комиссиянинг ижроия котиби Фидель Кастро Диас Балар имзолади.

⊙ Кеча Гаити Президенти Жан Бертран Аристид қонли ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимиятдан четлаштирилди. Мамлакатда илк бор демократик йўл билан бундан етти ой илгари сайланган Президент Венесуэлада паноҳ топишига муваффақ бўлди. Дастлабки маълумотларга кўра, ҳарбий тўнтариш оқибатида 26 киши ҳалок бўлган.

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

СОФ ДАРОМАД САЛМОҒИ

БОЗОР иқтисодиёти тадбиркорлик, ишбилармонлик билан иш юритишни талаб қилади. Енгил саноатнинг асосий тармоқларидан бири ҳисобланган — Тошкент пиллакашлик фабрикасининг меҳнат аҳли бунга ижодий ёндошмоқда.

Саралаш, йигирув, қайта ишлаш, хом ашё ишлаб чиқариш цехидан иборат бўлган корхонада 500 дан ортиқ ишчи меҳнат қилмоқда. Бу ерда иш икки босқичга бўлинади. Биринчи олти ойликда асосан тажриба ўтказилади. Иттифоқимизнинг 10 та жумҳуриятидан келтирилган пилла намуналари давлат назорати билан ҳамкорликда навларга ажратилиб, нархи аниқланади. Бу босқич ишчилар учун ниҳоятда қийин давр. Сўнгги олти ойликда эса республикадан келтирилган пиллалардан ипак толалар ишлаб чиқарилади. Корхона йил давомида 27,5 тонна ипак етказиб беради.

Илгарилари пилла чиқиндилари арзон нархда сотиларди. Ҳозирги кунда чиқиндидан атлас ишлаб чиқарилмоқда. 10 кишидан иборат хом ашё ишлаб чиқариш цехи фаолият кўрсата бошлади. Маҳсулотнинг дастлабки 120 метрини корхонада меҳнат қилаётган хотин-қизларга сотиш кўзда тутилган.

— Корхонамизга бозор иқтисодиётининг таъсири ижобий бўлди, — дейди фабрика директори Бахтиёр Шерматов. — Янги қонунлар чиқди. Шунга кўра Ўзбекистон ҳудудида ипак қатъий белгиланган нархларда сотилса, қардош республикаларга эса келишилган нархда сотилади.

Корхонамизда ишчиларнинг меҳнат, маиший шароитлари ҳам эътибордан четда қолмаяпти. Меҳнат қилаётганларнинг 90 фоизини хотин-қизлар ташкил қилишади. Шунинг учун ҳам фабрикага қарашли болалар боғчаси 170 кичкинтойни ўз бағрига олган. Ишчиларнинг ўртача маоши 400 сўмдан ошмоқда. Ҳар бир ишчига 100 сўмдан товон пули, кунига тушлик учун 3 сўмдан ажратилган. Дарвоқе, ота-боболаримиздан яхши бир нақл қолган. Яъни «ишлаган—тишлайди». Гарчи шундай экан, бозор иқтисодиётининг бугунги кундаги талаби ҳам мана шуни тақозо этмоқда. Буни тўғри тушуниб, тадбиркорлик билан иш юритаётган фабрика мутасаддилари ва ишчилари мисолида ҳам кўриш мумкин. Корхона ўтган ойлар давомида ишлаб чиқарилган маҳсулотдан 1 миллион 200 минг сўмлик соф даромад олишга муваффақ бўлди. Бу кўрсаткич янада ортиб бораверади.

Ўлмас АББОСОВА.

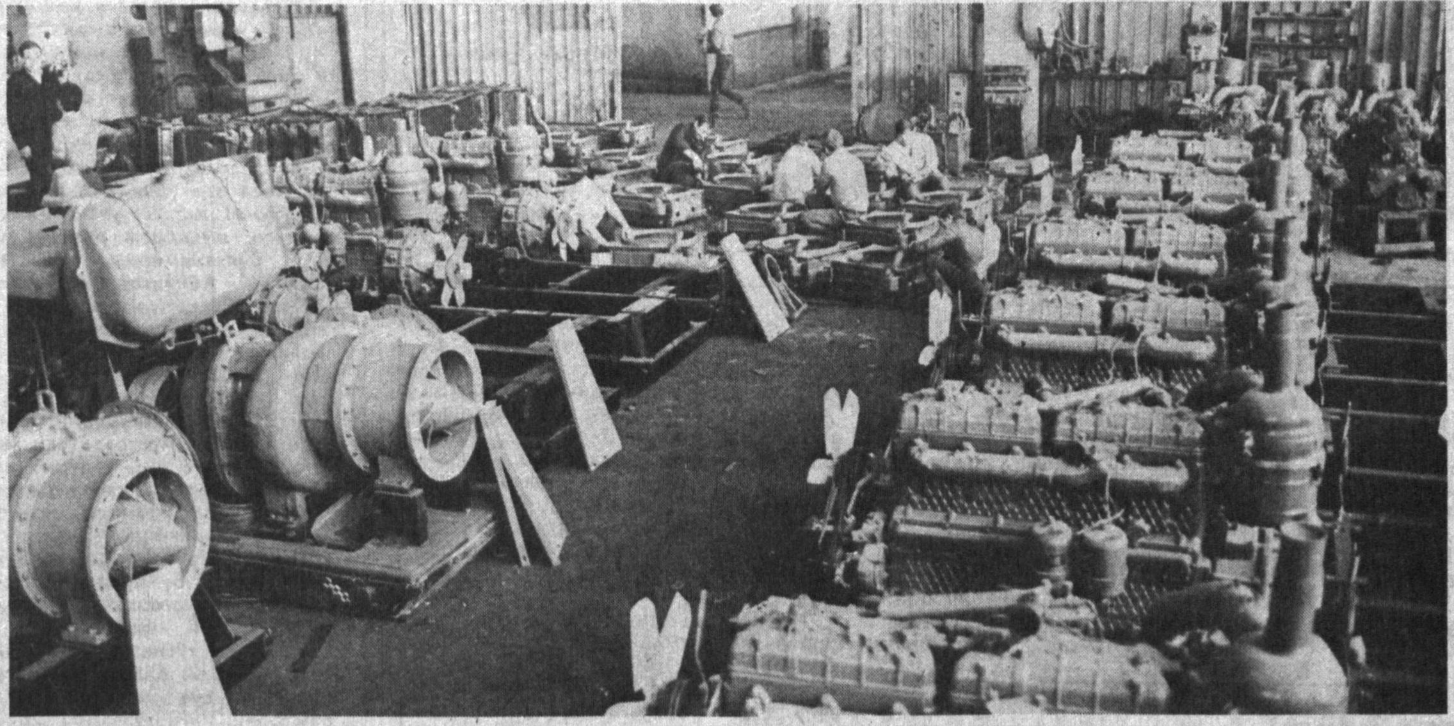

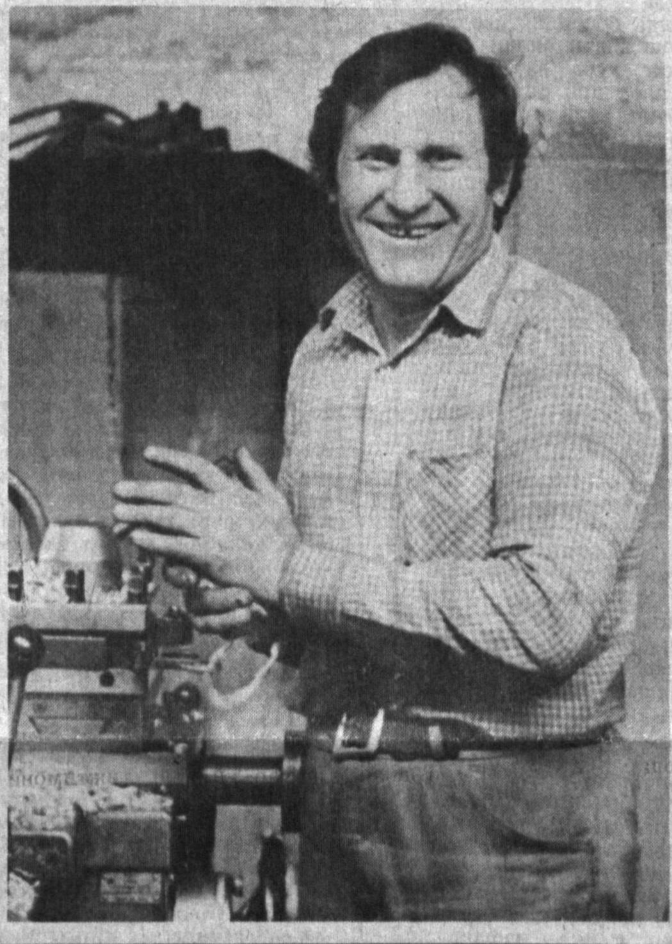

Тошкент марказий базасининг махсус тажриба таъмирлаш ишлаб чиқариш корхонаси цехлари улкан ва ёруғдир. Цехлар шундай тартиблики, бу ерда бирон-бир кераксиз нарсаларнинг ивирсиб ётганини кўрмайсиз. Бу ердаги деталларга ишлов бериш эса жуда мураккаб жараён ҳисобланади. Корхонада 1972 йилдан бери самарали меҳнат қилиб келаётган Леонид Безмельницци бунинг уддасидан чиқади. Нимага деганда у ўз ишининг устаси.

СУРАТЛАРДА: корхона цехларидан бирининг умумий кўриниши ва (чапда) 5-даражали токарь Леонид Безмельницци.

Ўктам Шарипов суратлари.

Қурилиш майдонларида

ХОМ АШЁ БЎЛСА БАС

ШАҲРИМИЗДАГИ Юнусобод даҳасида кўп қаватли турар жой бинолари кўплаб қурилмоқда. Бунёдкорлар даҳада аҳолининг турар жойга бўлган эҳтиёжини қондиришга ҳаракат қилишмоқда. Шулардан бири бундан икки йил муқаддам қурила бошлаган ногиронлар ва қариялар уйидир. Ҳозирги кунда бинода қурилиш-тиклаш ишлари битказилиб, пардозлаш ишлари бошланиб кетди. Бу ишда Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 4-трести 43-қурилиш бошқармасининг хизматлари катта бўлмоқда. Биз ишбоши Сидиқ Ғоипов билан суҳбатлашдик.

— 8-қаватли бу бино қурилишини 1989 йил май ойида бошлаганмиз. У 213 ўринлидир. Бинонинг биринчи қаватида ошхона жойлашган. Иккинчи қаватида эса дам олиш хонаси бўлади. Бу қарияларнинг овқат еб, дам олиб ҳордиқ чиқариши учун жуда қулайдир.

Қурилиш ишларида Акром Иноятов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари айниқса яхши ишлашмоқда. У бошчилик қилаётган жамоа асосан дурадгорлик ишларини олиб боради. Унинг ўзи эса ёш дурадгорларга иш сирларини ўргатиб, касбига меҳр уйғотаётир. Жамоа сардори мана 23 йилдирки, шу касбини ардоқлаб ишлаб келаяпти. Шу йиллар мобайнида самарали меҳнат қилгани учун неча бор фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган. Шу билан бирга у Куйбишев район Кенгаши ноиби ҳамдир.

— Мен бошчилик қилаётган дурадгорлик бригадасида 22 киши ишлайди, — дейди унинг ўзи, — Ҳозир бизнинг асосий мақсадимиз қариялар уйини сифатли қилиб ноябрь ойигача топшириш. Лекин жамоанинг тўлақонли ишлаши учун ҳамма шароитлар ҳам яратилмаган. Масалан, қурилиш учун керакли хом ашёлар ўз вақтида етказиб берилмайди. Оқибатда гоҳида қурилиш ишлари тўхтаб қоляпти. Мана ўзингиз гувоҳи бўлиб турибсиз. Бугун ҳам қурилиш материалларининг камлиги туфайли тўла қувват билан ишлай олмаяпмиз. Агар бизга керакли хом ашёлар ўз вақтида етказиб берилса, бинони юқоридаги муддатда албатта битказамиз.

Бригаданинг Мурод Маматқулов, Фахриддин Иноятов ҳамда Аброр Муҳаммаджонов каби азамат ишчилари кунлик топшириқларини 150-180 фоизга бажариб, ўрнак бўлишмоқда.

Шунингдек, ногиронлар ҳамда қариялар уйи ёнида 30 хонадонга мўлжалланган 4 қаватли турар жой биносида ҳам қурилиш ишлари жадал суръатларда олиб борилмоқда. Унда Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 4-трести 19-қурилиш бошқармасининг А. Юсупов раҳбарлигидаги бригада жамоаси ишлашмоқда. Жамоада 49 киши бўлиб, ҳаммаси ўз касбига меҳр қўйганлардан. Улар кунлик ва ойлик режаларини 130—140 фоизга бажариб келмоқда. Қурувчилар бу турар жой биносини шу йилнинг ноябрь ойида фойдаланишга топшириш ниятидадир.

Ҳасан БЕКМУРОДОВ.

ФАХРИЙЛАР КЕНГАШИБ ОЛИШДИ

ЯҚИНДА Ҳамза районн меҳнат ва Улуғ Ватан уруши фахрийларининг III анжумани бўлди. Унда район меҳнат ва уруш фахрийлари кенгашининг раиси А. Зиёмуҳаммедов ҳисобот маърузаси қилди. Маърузa юзасидан бўлган музокараларда маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш район кенгаши раиси Н. Ҳасанов, меҳнат фахрийси Г. Н. Злобин, 24-маҳалла комитетининг раиси Қ. Йўлдошев ва бошқа ўртоқлар қатнашдилар. Нотиқлар районни ободонлаштириш ва уни қишки мавсумга тайёрлашни жадаллаштиришда фахрийлар кенгаши кўмагини янада кучайтириш хусусида гапирдилар.

Анжуман ишида республика аҳамиятига молик нафақахўрларнинг бир гуруҳи ҳамда район Кенгаши ходимлари иштирок этдилар. Район Кенгашининг раиси Б. Юсупов нутқ сўзлади.

Анжуманда 42 кишидан иборат район меҳнат ва уруш фахрийлари кенгаши аъзолари сайланди.

Маҳамматжон СУЛТОНОВ, меҳнат фахрийси.

Ёш истеъдодлар

ТОШКЕНТ театр олий илмгоҳи истеъдодли ёш актёрлар учун чинакам маҳорат масканига айланиб қолди. Олий ўқув юртини битирган ёш истеъдодларни бугунги кунда республикамиздаги йирик театрларда ҳам учратиш мумкин.

«Илҳом» ёшлар театр-студияси эса бўлажак санъаткорлар билан яқин ижодий алоқа боғлаб, қатор янги саҳна асарларни постановка қилишда тажриба orттирди. Шу кунларда постановка қилинаётган янги спектакль ҳам ҳамкорликда тайёрланмоқда. Драматург А. Шипенконинг ёшлар ҳаётига бағишлаб ёзган пьесаси яқинда саҳна юзини кўради.

Акбар АЛИЕВ.

Ечимини кутаётган муаммолар

ШИРИНЛИК КЎПАЯДИМИ?

⊙ **Шу кунгача республикамиздаги мавжуд саноат корхоналарининг барчаси шартнома асосида, давлат буюртмаси бўйича ишларди. Аммо иқтисодий алоқаларнинг узиб юборилиши уларни оғир аҳволга солиб қўйди. Бу шароитда фақат тадбиркорлар, ишбилармонлардан умид. Хўш, «Ўртоқ» қандолат фабрикасининг мутасаддилари ширинликларни кўпайтириш учун нима қилишмоқда! Буни ўзларидан эшитайлик.**

Мухтор ИКРОМОВ, корхона директори: — Ҳозирги аҳвол ишлаб чиқариш жараёнларига салбий таъсир этмоқда. Агар жамоамизнинг ишлаб чиқаришига тўхталадиган бўлсам, сут, чет элдан олинадиган шоколад учун какао хом ашёлари танқислиги жуда қийнаб юборди. Какао валюта ҳисобидан олинишини албатта ҳамма билади, дея олмайман. Чунки хом ашё фабрикага етиб келгунча не машаққатлар чекишни фақат ўзимиз биламиз.

Республикамиз мустақилликка ўтган экан, энди ўз масаласини ўзи ҳал қилади. Иттифоққа кўз тикиб ўтиришдан фориғ бўлдик. Шу ҳисобдан республикамизда мавжуд бўлган валюталар нафақат қандолат маҳсулотлари учун, балки халққа керак бўладиган барча эҳтиёж учун ишлатилади, деган умиддамиз. Шу ўринда бир савол туғилиши табиий: яъни корхона ишлаётган бўлса, унда чиқарилаётган маҳсулотлар қани ёки нега дўконлар расталарида кўринмайди?

Биз бир кунда 50 тоннага яқин қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқаряпмиз. Бу кўрсаткич аввалари 100 тоннани ташкил этар эди. Ҳозир 50 фоиз шакар берилганлиги учун, шунга яраша маҳсулот чиқаряпмиз. Республикамизда атиги 5 та қандолат фабрикаси мавжуд. Шулар ичида энг йириги бизнинг «Ўртоқ» фабрикаси ва Янгийўл шаҳридаги «Лаззат» бирлашмасидир. Июль ойида ўтказилган бир ойлик таъмирлашдан сўнг, ҳозир бирмунча ишлар яхши боряпти, фақат бизнинг корхонамиздан савдога чиқарилаётган маҳсулотлар пештахта юзини кўрмаётгани бизни ҳам таажжубга солмоқда.

Шу ўринда бир фикрни айтиб ўтмоқчиман. Шарқ ширинликларини тайёрлашни кенг йўлга қўйиш керак. Иккинчидан, кичик корхоналаргина бизга кўмакдош бўла олади. Учинчидан шаҳар ҳудудидаги ва бошқа вилоятлардаги сутчилик фермалари қуюқлаштирилган сутни ишлаб чиқаришни йўлга қўйишсин. Ўзаро шартнома тузишга тайёрмиз. Тўртинчидан, давлат ва жамоа хўжаликларида қанд лавлаги экилиш миқдорини кўпайтириш зарур. Бизга керак бўладиган хом ашёлар ўзимизда тайёрланса бўлади, аммо шу вақтгача ҳеч ким бунга эътибор қаратмаган. Бозор иқтисодиёти ўз маҳсулотимиздан унумли фойдаланишга, тадбиркорлик билан иш тутишга ундамоқда.

— Айтиб ўтган фикрларингизга мен қўшимча қилмоқчиман, — деб суҳбатга қўшилди директор ўринбосари Эмануэл Коенов. — Куни кеча Киевда хизмат юзасидан бўлиб қайтдим. Улар бермоқчи бўлган 3 минг тонна шакарга биздан шунча миқдорда пахта ёғи сўрашди. 2—3 кун ичида шакарлар корхонамизга кириб кела бошлайди. Ана шундан сўнг ишимиз янада силжиши аниқ. Хом ашёнинг йўқлиги сабабли ирис цехимиз ёпиқ турибди. Бу ерда кўп йилдан буён ишлаётган ишчиларимизнинг кўпчилиги бўшаб кетишди. Ўринларида ҳали унча тажрибага эга бўлмаган ёш ишчилар ишлашмоқда. Айни вақтда 620 ишчи меҳнат қилаётир.

— Бизда тайёрланаётган маҳсулотлар чет элникидан ёки бошқа республика қандолатчилариникидан кескин фарқ қилади, — дейди бош технолог Қумри Эргашева. — Фарқ қилади дейишимга сабаб айниқса шоколадлар учун ишлатиладиган ёғнинг сифати яхши эмас. Чет эл қандолатчилари маҳсулот тайёрлаш учун энг олий навли ёғдан фойдаланишади. Биздачи, бунинг акси. Агар яхшилаб эътибор берсангиз «Қулолок», «Нилуфар» деб номланган оқ рангда тайёрланган шоколадлардан ана шу ёқимсиз ёғ ҳиди келиб туради. Қандолат маҳсулотлари учун сифатли ёғ ажратилса, албатта келгусида сифатли қандолат маҳсулотлари тайёрлаб беришга қодирмиз.

Ҳа, бозор иқтисодиёти ҳақиқий ишбилармонларни рўёбга чиқариб қўйди. Корхона мутасаддилари ўз имкониятларидан келиб чиқиб ўзларига қарашли бўлган кичик корхоналар ташкил этишга ҳам эътибор бермоқдалар. Айни вақтда Ленин ва Собир Раҳимов районларида шарқ ширинликлари тайёрлаш цехлари фаолият кўрсатаяпти. Улар пашмак, ҳолва, парварда ва шунга ўхшаш бошқа маҳсулотларни халққа тортиқ қилаётир. Сергели районидан эса яна бир шундай корхона очиш учун ер ажратилди. Тез кунда уни тиклаш ишлари бошлаб юборилади. Бир сўз билан айтганда бутун ҳаракатимиз ширинликларни кўпайтиришга қаратилган. Лекин афсуски баъзи қўли эгри кимсалар туфайли бу қандолат маҳсулотлари халққа етиб бормаётир. Аммо корхона эскириб кетган бўлсада, дастгоҳлардан унумли фойдаланиб, биргина август ойининг ўзида 895 тонна маҳсулот ишлаб чиқарди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН

ЧИЛОНЗОР райони маҳаллаларида чоғроқ жамоат биноларини ота-боболаримиз удуми — ҳашар йўли билан қуриш анъанага айланган. Жорий йилнинг ўзида биргина Чилонзор маҳалласида чойхона ва маҳалла комитетининг маъмурий биноси шу ерлик аҳолининг кучи билан қурилиб битказилди. Катта Қозиробод маҳалласида ҳам 80 ўринли отахонлар чойхонаси маҳалладошлар иштирокида бунёд этилди.

Биринчи Чарх Камолон маҳалласининг аҳли эса, чойхона билан биргаликда тўй ва бошқа маъракаларни ўтказадиган махсус жой барпо этдилар. «Москва» маҳалласи аҳолиси янги озиқ-овқат дўкони ҳамда чойхона бинолари қурилишида сўнгги пардозлаш ишларини олиб боришаяпти.

Шотурсун Ғуломов, Маданият, Дўмбиробод ва иккинчи Чарх Камолон маҳаллаларида ҳам қатор хайрли ишлар ҳашар йўли билан уддаланмоқда. Чилонзорлик маҳалладошларнинг бундай фаолиятидан бошқа район маҳаллалари аҳли ибрат олса арзийди.

Худойназар ҒОЙИБОВ.

Меҳнат жамоаларида

КУЗ ФАСЛИГА МОСЛАБ

ШАҲРИМИЗДАГИ Ф. Хўжаев номли 1-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг Бешқайрағочдаги шохобчасида фаслларга мослаб оёқ кийимлар тайёрлана бошланди.

— Икки цехдан иборат шохобчамизда 100 дан зиёд хотин-қизлар меҳнат қилади, — дейди филиал бошлиғи Раъно Алимова. — Бизда асосан эркаклар оёқ кийими тайёрланади. Буни тайёрлаш учун ҳам ўзига хос билимдонликка, чаққонликка эга бўлиш керак. Шундай этиклардан ўтган ойда 32 минг жуфтини харидорларга етказиб бердик.

Барча ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларимизнинг турларини йил фаслларига қараб ўзгартириб турамиз. Куз мавсуми бошланиши билан керза этикка талаб катта бўляпти. Бозор иқтисодиёти бошлангандан бери ишларимиз анча юришиб қолди. Негаки аввалари чет элдан келтирилган маҳсулотлар кўпроқ харид қилинар эди. Эндиликда хорижликларнинг маҳсулотлари ҳаддан зиёд қимматлашиб кетди. Ўрта ҳол яшаётган бизнинг ўзбекистонликлар у даражада қиммат бўлган оёқ кийимларни ҳар доим ҳам сотиб олавермайди. Бунинг устига оиласида 5—6 фарзанди бор оилаларнинг бунга имкони ҳам бўлмайди. Шунинг учун ҳам бўлса керак бир вақтлар кўзга кўринмас бўлган маҳаллий саноат корхоналарида ишлаб чиқарилган нафақат оёқ кийими балки ҳамма турдаги маҳсулот исроф бўлиб ётаверарди. Ўша кезларда бизлар зое кетаётган меҳнатимизга ачинардик. «Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ» дейишгани шу бўлса ажаб эмас. Мана энди бўлса хом ашёни қиммат баҳога сотиб олаётганимиз учун ишлаб чиқараётган маҳсулотларимиз аввалги йиллардагидан икки-уч баравар қиммат бўлиб кетди. Тўғри, илгаригига нисбатан янада сифатлироқ ишлаб чиқаришга ҳаракат қиляпмиз. Ҳар бир қўлда тикилган маҳсулотлар зимдан текшириб қабул қилиб олинади. Агарда сифатсиз тикилган бўлса, шу вақтнинг ўзидаёқ қайтариб берилади. Шохобчада ким қайси пойабзални тикканлигини аниқлаш сира қийин эмас. Агар талабимизга жавоб бермайдиган ишчи бўлса унинг ўзи тушуниб етиб олади ва зудлик билан касбини ўзгартиришга ҳаракат қилади.

Мана ҳозир эркакларнинг хиром этикларини тайёрлаяпмиз. Бу маҳсулотга харидорлар талаби жуда катта.

Цехни кўздан кечирар эканман, барча ишчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Ҳамма қизғин иш устида. Шундай бўлсада ишчилар билан икки оғиз суҳбатлашишни лозим топдик.

— Шохобчамизда иш тартиби икки сменада ташкил этилган. Бу биз аёлларга жуда қулай, — дейди илғор ишчи Муҳаббат Фаттоҳова. — Негаки сменали иш қисман бўлсада болалар билан шуғулланишга имкон яратади. Олаётган маошимиз ҳам ёмон эмас, 350—400 сўмни ташкил этаяпти. Ишимиз ёмон эмас. Яхши ишласак, режаларни ортиғи билан бажарсак мукофот пули ҳам олишга муваффақ бўламиз. Эндиликда кўп нарса ўзимизнинг меҳнатимизга боғлиқ бўлиб қолди.

Кўп йиллардан бери меҳнат қилиб келаётган шохобчанинг илғор ишчиларидан Зумрад Йўлдошева, Манзура Абдуллаева, Раъно Маҳмудова, Ҳамида Шерхўжаевалар зиммаларидаги режаларни ортиғи билан адо этиб, бошқаларга намуна бўлишмоқда.

Урозгул АҲМЕДОВА.

Кўплар қатори М. Ермекбоева ҳам Тошкент лак-бўёқ заводида самарали меҳнат қилиб келади. У мана бир неча йилдирки, халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш цехи учун тунука идишларни тайёрлаб бериш дастгоҳини бошқаради.

СУРАТДА: М. Ермекбоева.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Касаба уюшмаси ҳаёти

ИШЧИНИНГ СУЯНЧИҒИ

ЎЗБЕКИСТОН шаҳарлараро транспорт ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Тошкент автомобиль транспортидан фойдаланиш комбинатида турли маркадаги автомобиллар бор. Улар ёрдамида республика ва республикадан ташқарига халқ хўжалиги юклари ташилмоқда.

Айни пайтда комбинатда 800 киши меҳнат қилаяпти. Ишчиларнинг яхши яшаб, унумли меҳнат қилишлари учун шароит яратиб бериш, уларни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ҳимоя қилиш борасида комбинат касаба уюшмаси ҳам қатор хайрли ишларни амалга оширмоқда. Бу ишларга раҳбарлик қилаётган уюшма раҳбари О. Н. Челноков билан учрашиб қилинаётган ишлар ҳақида гапириб беришни илтимос қилдик.

— Уюшмамиз илгари вилоят касаба уюшмасига қарашли эди,— дейди Олег Николаевич, — ҳозирги кунда Тошкент шаҳар касаба уюшмаси ихтиёридамиз. Бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан комбинатдаги ишчи ва хизматчиларни ижтимоий ҳимоя қилиш борасида қатор тадбирларни амалга ошираяпмиз. Шу мақсадда корхонамизда «Ишчи-хизматчиларни иқтисодий-ижтимоий ҳимоялаш фонди» ташкил этилди. Бу фонд ҳисобидан оиласи катта бўлиб кам даромад қиладиган ишчиларга мунтазам ёрдам бериб борилаяпти. Бунда оиланинг умумий даромади ҳисоблаб чиқилиб, таҳлил қилингач, ёрдам қилиш тўғрисида қарор қилинади. Масалан, оила ёрдамга муҳтож деб топилса, ойига 100 сўм пул ва энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари берилади.

Бундан ташқари комбинатимизда «Меҳр-шафқат фонди» ҳам мавжуд. Ҳозирги кунда бу фондда 12 минг сўм атрофида пул йиғилган. Бу фонд асосан, шанбаликлардан тушган пул, ҳар хил мукофот пулларининг маълум қисми ва хусусий даромадлар ҳисобига ажратилаётган маблағ ҳисобига ташкил топган. Масалан, шу йилнинг ўзида бу фондга Садриддин Хўжаев бошлиқлик қилаётган 2-автоколонна ходимлари 500 сўм, мотор-йиғувчилар бригадаси 150 сўм ва бошқа колонна ва бригадалар ҳам ўзларининг ҳиссаларини қўшдилар. Яқинда ҳайдовчи йигитларимиздан Александр Колноков ўз ҳисобидан бу фондга 50 сўм ўтказди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Мазкур фонддан ишчи-хизматчиларимизнинг оиласидан бирор киши фожиали ҳалок бўлса ёки бошқа сабабларга кўра қийналиб қолган бўлса ёрдам берилади. Масалан, шу йил ҳайдовчиларимиздан Тошпўлат Султоновнинг фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан унинг оиласига минг сўм ёрдам қилинди. Ҳайдовчи Азиз Деҳқонбоевнинг уйига ўт тушиб, анча талафот кўрган эди, унинг оиласига ҳам бу фонддан беш юз сўм ёрдам кўрсатилди.

Шу билан бирга энди оила қураётган ёш ишчиларимизга ҳам 500 сўм атрофида ёрдам қилинаяпти. Масалан, яқинда Казаковлар оиласига шунча миқдорда моддий ёрдам берилди.

Комбинатимизда меҳнат қилаётган хотин-қизлар учун ҳам алоҳида ғамхўрликлар кўрсатилаяпти. Агар ишчи аёлнинг боласи тўрттадан ошиқ бўлса унинг иш куни бир соатга камайтирилган. Улар озиқ-овқат маҳсулотлари билан ҳам биринчи ўринда таъминланади.

Ҳозир бу ерда юз ўринли ошхона бўлиб, у биринчи ва иккинчи сменада ишлаётганлар учун мазали ва сифатли таомлар тайёрлаб, намунали хизмат кўрсатаяпти. Баъзи бир соғлиғи ҳар хил таомни кўтаролмайдиган ишчилар махсус парҳез таомлари билан таъминланмоқда. Озиқ-овқат маҳсулотларини мунтазам олиб туриш мақсадида умумий овқатланиш бошқармаси билан шартнома тузганмиз.

Ишчиларимизга республика Автотранспорт вазирлиги қошидаги поликлиника тиббий хизмат кўрсатади. Комбинатда эса тиббий ёрдам пункти мунтазам ишлаб турибди.

Бундан икки йил олдин автокомбинатимизда «Саломатлик цехи» очилган эди. У ерда 200 та ўринга мўлжалланган кийиниш жойи, 14 катакдан иборат бўлган душхона, сауна, замонавий жиҳозланган дам олиш хоналари, махсус аёллар гигиена хонаси, танаффус пайтида ҳар хил яхна ичимликлар ва музқаймоқ билан савдо қиладиган буфет ва бошқа нарсалар мавжуд.

— Ишчилар саломатлигини ҳимоя қилиш биринчи галдаги вазифамиз, — дея давом этади Олег Николаевич. — Шу сабабдан ишчиларимизни Чирчиқ дарёси ёқасида жойлашган «Автомобилист» номли санаторий-профилакторийимизга мунтазам жўнатиб турамиз. Масалан, шу йилнинг ҳисобидан тўрт юзга яқин ишчи-хизматчиларимиз бу ерда дам олиб, ўз соғлиқларини тиклаб чиқдилар. Бу ерда тиббиётнинг энг янги асбоб-ускуналари, замонавий жиҳозлар ва бошқа шарт-шароитлар мавжуд.

Комбинат ҳудудида жойлашган спорт майдони ҳам ишчилар ихтиёрида. Унда волейбол, баскетбол, қўл тўпи, футбол, шахмат-шашка, стол тенниси учун майдончалар мавжуд. Шу сабабли ишчиларимиз район ва вилоят касаба уюшмалари томонидан ташкил қилинган спорт мусобақаларида мунтазам қатнашиб келади.

Ишчи-хизматчиларнинг фарзандлари ҳам тўлиқ назорат остига олинган. Уларни болалар боғчасига жойлаштириш, ёз мавсумида лагерларга деярли харажатсиз йўлланмалар беришни йўлга қўйганмиз. Масалан, юқорида қайд этилган «Автомобилист» профилакторийсида нафақат ишловчилар, балки уларнинг болалари ҳам дам олиб, ўз соғлиқларини тикламоқдалар. Бу ерда бир марта дам олиш учун йўлланма нархи 500 сўм, ишчиларимиз учун эса 22 сўмни ташкил қилаяпти. Қолгани эса корхона зиммасида. Бундан ташқари район меҳр-шафқат фонди билан тузилган шартномага асосан ойига икки киши—уруш ва меҳнат фахрийларидан ёки афғон урушида қатнашган йигитлардан бизнинг профилакторийимизда бепул дам олиб, даволанадилар.

Ҳозирги кунда ишчи-хизматчиларнинг ўртача ойлик маошлари 450—600 сўмни ташкил қилаяпти. Айни пайтда ойликни ўтган йилгига нисбатан икки баробар оширишга ҳаракат қилаяпмиз. Масалан, ҳайдовчиларнинг комбинатга келтираётган даромадлари уларнинг ўзларига тўланаяпти. Натижада уларнинг ойлик маошлари минг, бир ярим минг сўмни ташкил қилаяпти.

Ишчиларга шу вақтгача 60 сўм товон пули тўланарди. Эндиликда буни ҳам 100 сўмга оширдик. Иккинчи сменада ишлаётганлар тўла бепул овқат билан таъминланмоқда.

Бугунги кунда бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан аҳолини озиқ-овқат, гўшт ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш ҳам анча қийин бўлиб қолди. Шу сабабдан ишчиларни бу каби маҳсулотлар билан доимо таъминлаб туриш мақсадида вилоятдаги бир неча колхоз ва совхозлар билан, Қозоғистондаги «Муртоза» паррандачилик фабрикаси ва бошқа жойлар билан шартномалар тузганмиз. Шу билан бирга ўзимизнинг кичик хўжалигимиз бўлиб, унда 110 бош қорамол, мингта курка ва теплицаларимиз мавжуд. Бундан олинаётган маҳсулотларни давлат нархида ишчиларимизга сотаяпмиз. Айни пайтда комбинатимиз ҳисобидан балиқчилик ҳавзаси қурилаяпти. У ҳам келгуси йилдан ишга тушади.

Ишчиларни ер билан таъминлаш ҳам яхши йўлга қўйилган. Ўтган икки йил мобайнида умумий ҳисоби икки юз минг сўм бўлган 30 дан ортиқ участка берилди. Шунингдек 118 та узумчилик-боғдорчиликка мўлжалланган участкалар ҳам ишчилар ихтиёрига топширилди.

Ҳа, дарҳақиқат қаерда ишчиларга эътибор катта бўлса, ўша ерда барака бўлади. Бу ерда ишчи-хизматчиларни қарилик нафақасига кузатиш ҳам ўзига хос усулда. Агар ишчи бу ерда 15 йилдан ортиқ ишлаган бўлса, ҳар иш йилига 100 сўмдан ҳақ тўланади. Масалан, бу йил нафақага чиққан Нурулла Қурбонбоев, Иван Боловлар 30 йилдан ошиқ шу ерда ишлаганликлари учун уч минг сўмдан олдилар.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

Ёшларга илм бериш. Уни ўз фанига қизиқтириш. Бу жуда масъулиятли иш. Бу ҳамманинг қўлидан келавермайди. Бироқ, шаҳримизнинг 230-мактабида қарийб 20 йилдан бери ишлаб келаётган Маҳмуда Абдуллаева бунинг уддасидан чиқади. У шу йиллар мобайнида мактабнинг энг тажрибали ўқитувчилари қаторидан ўрин олди.

Ҳозир Маҳмуда ёш ўқитувчиларнинг ўз фанларини мустаҳкам ўзлаштириб олишига ёрдамлашмоқда. Шулардан бири унинг ёнида турган Насиба Жабборовадир. У ўз устозининг ҳар бир сўзини диққат билан эшитади. Ундан олган тажрибаларини ҳаётга тадбиқ этади.

Равиль Альбеков сурати.

Янгиликлар • Хушхабарлар

ДАВР ТАҚОЗОСИ БИЛАН

Андижоннинг қўриқ ердаги «Оқ олтин» давлат хўжалигида одамларнинг пул ишлаб топишига ёрдам беришга ва айни пайтда етиштирилган пахта таннархини арзонлаштиришдан фойда кўришга аҳд қилдилар.

— Илгари кўпгина пахтакорлар ҳосилни машиналар билан теришга менсимай қарар эдилар, — дейди хўжалик директори Аҳмаджон Ҳожиев, — энди аҳвол тубдан ўзгармоқда. Ижарачиларимизнинг ҳаммаси ҳосилни фақат машиналар билан териб олиш истагини билдиришди. Ўзингиз ўйлаб кўринг: 1 тонна пахтани қўлда териш учун 400 сўм пул тўлашга тўғри келади, механик-ҳайдовчига эса 1 тонна пахта териб бергани учун 25 сўм ҳақ тўланади. Шу сабабли техникага кенг йўл очилди. Терим мавсумида механизаторлардан ташқари бошқалар ҳам пул топиши учун далаларнинг 20 фоизи қўл терими учун ажратилди.

Давлат хўжалигида вилоятда биринчи бўлиб машинада пахта териш бошланди. Ҳар куни йиллик режанинг 5—7 фоизи миқдорида хом ашё топширилаяпти, режани 20 кун ичида бажариш мўлжалланмоқда.

Вилоятнинг кўпгина хўжаликларида машина терими оммавий бошланди.

ҲАР ИККИ ТОМОНГА ФОЙДАЛИ

Сирдарёдаги «Шоликор» давлат хўжалигида шолини тозалайдиган иккита агрегат ишлай бошлади. Илгари кўп меҳнат талаб қиладиган бу ишда 120 киши банд бўлар эди. Механизмлардан фойдаланиш натижасида Сирдарё шоли заводига топшириладиган маҳсулот сифати ҳам яхшиланди. Айни шу завод мутахассислари тоза шоли, бинобарин сара гуруч олиш учун қурилма ўрнатиш тўғрисида жон куйдиришди.

Корхона маъмурияти хом ашёни тозалаш жараёнларини такомиллаштиришда шоликор хўжаликлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатди. Завод ўз ишлаб чиқаришини ҳам унутгани йўқ. Механизмлар янгилангандан сўнг у бир кеча-кундузда 120 тоннагача шолини оқлайдиган бўлди. Техника билан қайта жиҳозлаш иқтисодий кўрсаткичларга ҳам таъсир қилди. Корхона ҳозир топшириқда белгиланганига нисбатан деярли 25 фоиз кўп фойда олмоқда.

... НОН ЭСА ДЎКОНЛАРГА КЕЛТИРИЛМОҚДА

Янгиерликлар нон заводини янгилаш бошланганини ҳатто сезмай қолдилар, чунки дўконларга нон маҳсулотлари аввалгидек, узлуксиз келтирилмоқда.

Корхонани аллақачон янгилаш керак эди. Нон заводи қўриқ ерларни ўзлаштириш бошланганда Янгиерда қурилган дастлабки корхоналардан биридир. Эндиликда дастгоҳларни янгилаб, маҳсулотларни яхшироқ сақлаш, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ҳисобига қўл меҳнатини мумкин қадар камайтириш мўлжалланмоқда.

ХЎЖАЛИК—ИСТЕЪДОДЛАР МУТАСАДДИСИ

Ленин районидаги Ленин номли жамоа хўжалиги бошқарувининг ташаббусига кўра, бу ерда «Истеъдод» деб аталган синфлар очилди. Бу синфлар олий ўқув юртларига кирадиган қобилиятли болаларни қишлоқ мактаблари ўқувчилари орасида аниқлаши ва уларни махсус тарзда тайёрлаши керак бўлади.

Хўжалик ҳудудида жойлашган умумтаълим мактабларининг ўқувчилари ана шу дарсларга қатнашмоқда. Улар махсус танлов мусобақасида қатнашган эдилар. Болалар курсларда хорижий тиллар ва рус тилини, математика, физика, биология, география фани, бошқа фанларни чуқурроқ ўрганишлари керак бўлади.

Бу дарсларда қатнашаётган тингловчиларнинг ҳаммаси ва уларнинг ўқитувчиларига жамоа хўжалиги маблағи ҳисобидан уч марта текин овқат берилади ва улар кийим-кечак билан таъминланади.

— Бизнинг бутун умидимиз фарзандларимиздан, — дейди жамоа хўжалиги раиси, Республика халқ депутати Йўлдошали Ирисов. — Биз улар тимсолида хўжалигимизга керак бўлган бўлажак мутахассисларнигина эмас, айни вақтда истеъдодли муҳандислар, конструкторлар, бинокорлар, агрономларни кўриб турибмиз.

ҚИШЛОҚДА ЭЛЕКТР СТАНЦИЯ

Қумқўрғон районининг «Москва» колхози ҳудудида қурилган Ўғригузар кичик станцияси ишга туширилди. У ерда ҳар бири 6,3 минг киловольт-ампер қувватга эга бўлган иккита трансформатор ўрнатилган.

Янги кичик станция аввал ишлаб турган қурилма ўрнини эгаллайди. Эски қурилманинг қуввати далаларга сув чиқариб берадиган насос агрегатларигагина етарли холос. Энди эса теварак атрофдаги қишлоқлар энергия билан тўла-тўкис таъминланади. Бу қишлоқларда бутун вилоятдаги сингари якка тартибдаги уй-жой қурилиши авж олдириб юборилган. Қишлоқ аҳли қуриб олган кўпгина уйларга электр симлари олиб кирилди. Сурхондарёнинг бошқа қишлоқ манзилгоҳларида ҳам шундай ишлар қилинмоқда. Энергетиклар бу йил 40 мингта якка тартибдаги уйларни энергия тармоғига улашни режалаштиришмоқда.

ДЕПОНИНГ ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

Бухоро-1 станциясининг вагон депосида юк вагонлари тележкаларини тузатиш учун поток-конвейер линияси жорий этилди. Унинг ёрдамида ремонтчиларнинг меҳнат унуми кўпаяди. Ҳаракатдаги составни ремонт қилиш сифати ошади.

Бухоро-1 станциясида техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш ишлари жадал олиб борилмоқда. Чунончи, ёрдамчи цехлар, қозонхонаси бўлган санитария-маиший комбинат қурилиши давом эттирилмоқда. Вагонларни жорий ремонт қилиш цехи кенгайтирилмоқда. Буларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш қувватларини бир ярим баравар кўпайтириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

Шаҳримиз обод ва кўркам бўлсин

БУ КЎЧА КИМНИКИ?

ДАФЪАТАН шундай савол берилса «Бу кўча—меники», дея фахр ва ифтихор билан жавоб бера оламизми? Беихтиёр сукут сақлаб қолишимиз турган гап. Чунки ўзимиз истиқомат қилаётган кўчамизнинг бугунги кунидан кўнглимиз тўлиқ эмас. Гоҳ ундаги ўйдим-чуқурликлар, чанг-тўзонлар, сувга ташна ариқлар ва уларни тўлдириб турган хазонлар, баъзан эса қайсидир оила аъзоларининг хўжасизлик ва бефаросатлиги туфайли кўчада пайдо бўлиб қоладиган ахлат уюмлари кўз ўнгимизга келадию, хижолатдан тил тишлаб қоламиз. Нега шундай?

Бу саволимизга аниқ жавоб топгунимизча келинг, яхшиси шаҳримиз дарвозаси бўлган тайёрагоҳ ва Шимолий вокзал атрофига сайр қилайлик.

Ҳар иккала манзилгоҳ одамлар билан доимо гавжум бўлади. Меҳмонлар келди-кетдиси бир зум тинмайди. Демак Тошкентимиз кўзгуси бўлган бу жойлар ҳамиша ёғ тушса ялагудек бўлиши керак. Аслида шундайми? Афсус, унақа эмас. Бундан уч-тўрт кун муқаддам биз бу манзилгоҳларда бўлганимизда шундай қарорга келдик. Айниқса, эски тайёрагоҳ қиёфаси ҳеч кимни қаноатлантирмайди. Теваракдаги нохуш «манзаралар»ни кузата туриб бу ердаги фаррошларнинг ҳаммаси бир йўла дам олиш таътилига чиқиб кетишганми, деган хаёлга бордик. Бўлмаса нега улар кўринмайди. Ахир бу ер бирор муассаса ёки идора эмаски, эрталаб келиб бир супуриб кетишса. Куну тун одам қадами узилмайдиган бу жойда улар ҳамиша хизматга ҳозиру нозир туришлари керак-ку.

Шимолий вокзалга келиб жуда ранжидик. Аввало бу ердаги таъмирлаш ишларининг чеки-чегараси борми, ўзи. Қачон битади улар? Қачонгача минг-минглаб йўловчилар тўсиқларни айланиб ўтишади? Аҳвол шундай бўлгач озодагарчилик ҳақида қандай сўз юритайлик. Ҳатто ўтириб дам олиш учун тузукроқ жой кўринмайди. Аҳён-аҳёнда кўзга чалинадиган ўтиргичлар дайдилардан ортмайди. Ҳатто чанқоқни қондиришга сув йўқ.

Катта йўл бўйлаб марказ томон юрамиз. Инқилоб хиёбонига етиб келдик. Оёқ остида кўрпа бўлиб ётган хазонларга эътибор ҳам бермай қўя қолдик. Ахир, ўлкамизда олтин куз бўлганидан кейин дарахт япроғи ерга тўкилмай осмонга учсинми, дея тасалли берамиз ўзимизга. Яхшики, саёҳатимиз эрталабга тўғри келди. Агар кечки пайт шундай сайр қилганимизда ёқилган хазон тутунидан ҳар қалай димиқмасак ҳам кўзимизга дув ёш келиши аниқ эди.

Хиёбондан ташқари чиқиб, автомобиль йўллари олийгоҳи ва Тошкент Давлат ҳуқуқшунослик олийгоҳи олдида бир зум тўхтадик. Кўчани тўзитиб супураётган фаррошларга кўзимиз тушди. Қарангки, уларнинг «иш вақти» одамлар авжи қайнаб-тошган, ишга тиғиз шошилаётган вақтига тўғри келибди. Улар бепарво тўзонини чиқаришиб кўча супуришади. Сув сепадиган машиналар мутлақо кўринмайди. Кўпинча бундай долзарб пайтда улар таъмирда бўлади.

Ҳориб-толиб Энгельс кўчасига чиқдик. Ўнгдаги республика Энергетика ва электрлаштириш вазирлигига қарашли муҳташам бино бўйлаб юрамиз. Дарахтлар остида супуриқсиз ётган хазонлар кўзимизга ташланади.

Келинг, яхшиси энди Фрунзе районига йўл олайлик. Райондаги Абдулла Авлоний, Акмал Икромов районидаги Абдулҳай Тожиев, Собир Раҳимов районидаги Форобий, Киров районидаги «Бодомзор» маҳаллаларидаги кўчаларнинг озодалиги бизни қувонтирди. Лекин улар бармоқ билан санарли-да.

Узоққа бормай «Ўрикзор» даҳасини олайлик. Бу ерда чиройли ном билан аталган кўчалар озмунчами? Масалан, Нурафшон, Етим Бобожон, Шарофуддин, Фарҳод кўчаларини қайд этиб ўтиш кифоя. Аммо бу кўчаларнинг номи жисмига мос эмаслиги кишини ташвишлантиради. Уч йилдан бери ушбу мавзеда яшовчилар чанг ва лойга ботишади. Ахир уларнинг айби недирки, бу кўчалар ҳамон асфальтланмайди. Хўш, шундай экан бу ерлик истиқоматчилар қандай қилиб «Бу менинг —кўчам», дея дадил айта олишсин. Шаҳримиз маҳаллаларида бундай кўчалар озмунчами?

Сағбон кўчасининг аҳволига бир назар ташланг. Кўчада таъмир ишлари бошланганлигига йилдан ошди. Транспорт қатнови бутунлай тўхтатиб қўйилди. Бу жойда иккита ўрта мактаб мавжуд. Номи элга машҳур бўлган биргина 24-мактабнинг ўзида бир ярим мингга яқин бола ўқийди. Улар ҳар куни мураббийлар бошчилигида дарсга кеч қолмаслик учун кўча чангитиб мактабга чопишади. Таъмирлаш ишларининг ҳали-бери ниҳояси кўринмайди.

Сувга ташна ариқлар ҳақида икки оғиз сўз. Донолар сувга «ҳаёт манбаи» деб таъриф беришган. Зеро, сувсиз ҳаёт йўқ. Шаҳарнинг қайси жойига борманг яхши ният билан бунёд этилган бетон ариқларнинг сувга ташна бўлиб ётганини кўрасиз. Ҳатто Тошкентимизнинг марказий кўчалари — Навоий, Абдулла Қодирий, Беруний, Абай кўчаларидаги бетон ариқларнинг бирортасида сув оқаётганини кўрмадик. Ваҳоланки шаҳримиз жумҳуриятимиздаги шаҳарлар ичида энг сувга сероби ҳисобланади.

Илгарилари ҳар бир маҳалла, ҳар бир кўчадан сув оқиб ўтгувчи эди. Ҳозир эса эшигининг тагидан сув оқадиган ҳовлини камдан-кам учратасиз. Албатта сув бўлмагандан кейин ҳамма нарса ўз-ўзидан қуриб битади. Маҳалла кўчаларига тузук-қуруқ сув сепилмаслиги, уларнинг чанг-тўзон босиб ётишининг асосий сабабини балки шундан қидирмоқ жоиздир.

Ҳарна бўлса ҳам тош отишга ўрганганмизда. Билмадим, қачон қутиламиз бу ярамас иллатдан. Ахир бинойидек кўчалар ҳуснига доғ туширишда ўзимизнинг айбимиз йўқми? Бор, албатта. Минг бор чайналган гап бўлса ҳам яна такрорлашга мажбурмиз. Қўлимиздаги папирос қолдиғини истаган томонга отамиз. Чўнтагимиздаги кераксиз бўлиб қолган қоғозларни ғижимлаб ёки парчалаб хоҳлаган кўчага улоқтирамиз. Баъзан эса «қўлбола» ахлатхонани ўзимиз барпо этиб, уни тартибга келтиришни мутасадди идоралардан талаб қиламиз. Агар ҳамма ўзи яшаган кўчасини қадрласа, унинг ҳақиқий хўжайини бўлса, озода бўлишини хоҳлаганда эди кўчаларнинг аҳволи ҳозиргидан ўн чандон яхши бўларди.

Ҳашар деган энг яхши анъанамизни унутиб қўяётгандек кўринамиз. Ҳеч бўлмаса яқин-яқинларгача ҳашар йўли билан қанча-дан-қанча ободончилик ишларини бажарганимизни, ҳатто маҳалла учун чойхона, қироатхона, клуб, идора биноларини бунёд этганимизни бир эслаб кўрайлик. Шу даражага бориб етдикки, уйимиз йўлаги супуриқсиз қолса онамиз тенги фаррошга ёпишадиган бўлдик. Наҳотки, каталакдек йўлакни тартибли ва озода сақлаш қўлимиздан келмаса. Эрта тонгда туриб ҳовли, эшик олдини, ҳатто бутун бошли кўчани сув сепиб супуришдек одатимиз нега кун сайин биздан узоқлашиб боряпти. Нима юмушларимиз шу қадар кўпмики, ҳар куни ярим соатлик вақтимизни супуриш-сидиришга ажратолмасак? Вақт бор. Баҳонани эса истаганча топиш мумкин. Бу гапларимиз озодагарчиликни жон дилидан севадиган, бўш қолди дегунча қўлига супургини оладиган баъзи уй бекаларига қаттиқ тегиши мумкин. Зинҳор-базинҳор гап улар хусусида кетаётгани йўқ. Ниятимиз улардан ибрат олувчилар кўпайса. Қолаверса эшиги тагидаги тўрт замбил ахлатни тозалаш учун ойлаб идорама идора югуриб шикоят қилувчилар бундан ўзларига тегишли хулоса чиқаришларини истардик. Яна бир гап. Нега шаҳримизнинг хўжайини бўлолмаймиз? Нега озодагарчилик қоидаларига риоя қилмай кўча «тўзитадиган» кимсаларни тартибга чақирмаймиз. Ҳатто йўлда, транспортда бемалол писта чақиб бораётган одамни огоҳлантиришга журъат этмаймиз. Агар ўша киши бир марта ўзгалар томонидан тартибга чақирилса ёки қилмиши учун изза қилинса иккинчи бор ўйлашиб қиларди бундай номаъқулчиликни.

Германия сафаридан қайтган дўстимиз кўрган-кечирганларини ҳикоя қила туриб: «Шаҳар кўчалари шунчалик тозаки, оёқ кийимингизга гард юқмайди. Ўн саккиз кун юриб бирор марта пойабзалимизни артмадик», деган гапни айтди. Биздачи? Бир соат кўча кезиб пойабзалингизни тозалашга мажбурсиз. Шаҳримиз ҳам ўша дўстимиз таърифлагандек озода ва кўркам бўлишини истардик. Орзуимиз истаган кўчада истиқомат қилувчидан «Бу кимнинг кўчаси?» деб сўраганларида, «Бу менинг кўчам» дея фахр билан жавоб беришини истардик.

Бунинг учун нафақат шаҳар ва район ободонлаштириш бошқармаларидаги мутасаддилар, балки ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, кўчаларимизнинг озода ва кўркам бўлишига ҳисса қўшишимиз лозим бўлади.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

НАЗОРАТДА ГАП КЎП

ШАҲРИМИЗ табиати гўзал. Яшилликка бурканган боғ-роғлари, гулзор хиёбонлари, зилол сувлари киши баҳри-дилини очади.

Атроф-муҳит тозалигини сақлаш мақсадида кўрилаётган чора-тадбирлар бирмунча ижобий натижалар бераётган бўлса ҳам, шаҳар экологияси аҳволини яхши дейишга ҳали эрта. Масалан, Собир Раҳимов районида кейинги йилларда турар жой даҳалари анча кенгайиб, аҳоли сони ўсиш жиҳатидан шаҳарда олдинги ўринларда турибди. Айни пайтда бу ерда экологик вазият тобора кескин тус олаётганлиги кўпчиликни ташвишлантирмоқда. Яқинда район ижроия комитети табиатни муҳофаза қилиш тадбирлари қандай бажарилаётганлигини муҳокама қилди.

Район ҳудудидаги барча корхоналарда атроф-муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалга оширилмоқда. 1991 йилда саноат корхоналари шу мақсадлар учун уч миллион сўм ажратди. Бу маблағнинг икки миллион сўми сув ресурсларини муҳофаза қилишга сарфланмоқда. Бир қатор саноат корхоналарида ана шу маблағдан ўринли фойдаланилаяпти.

«Компрессор» заводида атроф-муҳит тозалигини таъминлаш учун ажратилган 256,6 минг сўмдан 180 минг сўми сарф қилинди. Шу йил учун мўлжалланган 24 тадбирдан 12 таси бажариб бўлинди. Тоза ҳавони булғаётган қуюв цехида шамоллатувчи системалар, чанг ва газдан тозаловчи иншоотларнинг барча ускуналари тўлиқ таъмирланди. Чиқитларни тозаловчи қурилма такомиллаштирилди. Завод ҳудуди тўла кўкаламзорлаштирилган.

Райондаги «Семурғ» фирмаси, чинни, «Миконд» заводларида ҳам атроф-муҳитни тоза сақлаш масаласи ижобий ҳал этилаётганлигини таъкидлаш керак. Бироқ, кўпгина корхоналарда бу соҳадаги ишлар кўнгилдагидек эмас, Тошкент мармар заводида сув билан таъминлашнинг айланма қурилмаси ишга туширилди, ташландиқ сувнинг 80 фоизи ишлаб чиқариш технологиясига қайтиб тушмоқда. Айни пайтда шу ердан ўтадиган Қорақамиш канали ҳамон завод чиқиндилари билан оқаётир.

Тошкент шаҳар табиатни муҳофаза қилиш комитетининг лабораторияси текшириш ўтказганда, бу завод каналга чиқариб ташлаётган сувда, зарарли моддаларнинг миқдори йўл қўйилиши мумкин бўлганидан 74 мартагача ортиб кетганлиги маълум бўлди. Худди шунингдек, 3-йирик панелли уйсозлик заводи, Чуқурсой деворбоп панеллар комбинати, тажриба-механика созлаш заводи, дурадгорлик буюмлари заводи, «Тошкент» ёғочни қайта ишлаш заводи, Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли бир қанча қурилиш ташкилотларида табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини бажариш аросатда қолиб кетмоқда. Бунинг оқибатида сув тармоқлари ифлосланиб, районда санитария-гигиена нормалари бузилмоқда. Зарарли ҳашаротлар кўпайиб, аҳоли ўртасида айниқса болалар ошқозон-ичак касалликлари тарқалиш хавфи туғилмоқда. Ана шулардан келиб чиқиб, Собир Раҳимов район Кенгаши ижроия комитети, атроф-муҳитни ғорат қилаётган корхона ва ташкилот раҳбарларига жавобгарлик юклади.

Райондаги турар жой мавзелари, болалар ва ўсмирлар муассасаларининг ҳудудларидан чиқиндиларни ўз вақтида ва мунтазам олиб чиқиб кетишини таъминламаганлиги учун 10-автодормехбаза директори Иброҳимовга қайфсан эълон қилинди. «Тошкент» ёғочни қайта ишлаш заводи, Чуқурсой деворбоп панеллар комбинати, дурадгорлик буюмлари заводи раҳбарияти ҳам жавобгарликка тортилди.

Ижроия комитет қарорида атроф-муҳитни муҳофаза қилишга доир кўпгина аниқ вазифалар қўйилган. Бу топшириқлар вақтида бажарилса, пойтахтимизнинг энг гўзал районларидан бири бўлган Собир Раҳимов райони турар жой мавзелари, кўча ва майдонлари янада чирой очади. Аҳоли саломатлиги ҳам яхшиланиб боради. Шундай экан, ушбу қарорнинг бажарилишини пухта назорат қилишда гап кўп.

Нодира АБДИРИМОВА.

Маънавий қадриятларимиз

ИНСОНДАН АЗИЗ НАРСА БОРМИ?

КЕЛИНГ, қадр-қиммат ҳақидаги манзумамизни оддий бир ҳикоятдан бошлай қолайлик.

Донолар йиғилишиб, дунёда нима азиз эканлигидан баҳс-мунозара қилибдилар.

— Ҳаёт азиз, — деди бир донишманд, — ҳаёт бор эканки, барча мавжудот бор.

— Нон азиз, — дебди иккинчиси, — агар нондек мўътабар нознеъматлар бўлмаса, ҳаёт ҳам, тирик мавжудот ҳам бўлмайди.

Даврада турли-туман азиз нарсалар айтилаверибди-ю, охири энг кекса доно ҳаким баҳсга бундай деб хулоса ясабди:

— Ҳаёт отлиқ ширин неъмат ҳам, жонли ва жонсиз жамики мавжудот ҳам, нондек азиз озуқалар ҳам — ҳаммаси дунёнинг ягона ақлли хилқати — Инсон учун яратилган. Хулоса шуки, дунёда инсон азиз, инсондан буюк ва мўътабар хилқат йўқ!

Даврадаги донолар кекса ҳакимнинг фикрини: «Ҳақ гап, чин гап!» деб тасдиқ этибдилар.

Дарҳақиқат, олам яратилиб, одамзот пайдо бўлгандан нафас олиб турган замонимизгача Инсон азиз эканлиги улуғланиб келади.

Хўш, Инсон нега азиз? Биринчидан, одам боласида ақл-заковат неъмати борки, у билан дунёни идрок этади ва идора қилади. Иккинчидан, меҳнат-машаққати билан она-Ерга сайқал бериб яшнатади ва яшатади (агар инсон сайёрамизга сайқал бермаса харобага айланишини қаровсиз ҳовли мисолида кўз ўнгингизга келтиринг). Учинчидан, одам боласида меҳр-муҳаббат, раҳм-шафқат, ҳиммат-мурувват, адолату оқибат жаби кўп яхши хислат-фазилатлар борки, булар Инсонни улуғлайди, азизу мукаррамлик даражасига кўтаради.

Инсон эъзозланган жойда ҳаёт гўзаллашади. Инсонга қанчалик меҳр қўйилса, турмуш шунчалик ширин бўлади. Инсонга қанчалик меҳр-оқибат кўрсатилса, дунё шунчалик ободу шодликка юзланади. Умар Ҳайём айтади:

Бир ғариб кўнглини
қилолсанг шод,
Яхшидир ер юзин қилгандан
обод.

Инсонни авайлаш, эъзозлаш, меҳр-шафқат кўрсатиш, бир-бировимиз билан ҳамдард-ҳамкор бўлиб яшаш фазилатимиз, халқимизнинг азалий анъанаси эканини унутмаймиз. Тақдир тақозоси билан бошимизга оғир кун тушганда чин дилдан дардкаш бўлиб, бир-биримизга ҳам моддий, ҳам маънавий дармонлик кўрсатиш одамийлик зийнатимиз эканини биламиз. Бутун умрини меҳнат-машаққат билан ўтказган, эл-юрт учун куч-қувватини бахшида этган, нур сочиб ўзи адои-тамом бўлган шам сингари ночор қолган қари-қартанг, мажруҳ-ногирон, кўнгли ўксик одамларни ғаниматли сўнгги умр кунларида шодлантириш нақадар олижаноб бурчимиз эканини ҳам чуқур ҳис этамиз.

Инсон қадр-қиммати ҳеч қачон ерга урилиб, ном-нишонсиз кетмайди. Иқтисодиётнинг машаққатли йўлидан тўфонга тушган кемадек хавф-хатар билан бораётган бўлсак ҳам, яхшиларнинг шарофати, пок дил одамларнинг даъват-илтифоти билан меҳр-шафқат, ҳиммат-мурувват, адолату саховат йўқолгани йўқ. Зар қадрини заргар, одам қадрини одам бўлган тушунади.

Дунёда яхшилар бор экан, инсоний қадр-қиммат йўқолмайди. Қадр-қимматни аввало инсон ўзи топади. «Меҳнат қилган — элда азиз» дейилган-ку. Хокисор меҳнаткашни ҳамма яхши кўради, иззат-икром кўрсатади, эъзозлайди. Қадр-қиммат мана шундай топилади.

Ҳар биримиз ишхонамизни — иккинчи уйимиз деб биламиз. Кекса авлод: — «Ишхона — пирхона бўлади, ҳалол бўл, ҳалол ишла, обрў-эътибор топасан», дейишади. «Пирим» деганда устозни тушунсак, ишхонада устозлар билан ҳалол меҳнат қилиш одамнинг қадр-қимматини оширади. Уйда — ота, ишхонада раҳбар — падар ҳисобланади. Ана шу падардан тортиб, устозларгача ҳурмат-иззат бажо келтириб, ҳамма билан иноқ меҳнат қилган одам азизу мукаррам бўлади.

Қадр-қимматни эъзозлар эканмиз, хулқимиздаги ножўя иллатлардан фориғ бўлишимиз керак. Очиқ гап, ўз жамоаси учун куйиб-пишиб юрадиган яхши раҳбарга пана-панада туҳмату иғво қиладиган, софдил ходимларни (ўзи четда ёмонлаган) раҳбарга бўҳтон қилиб чилпийдиган, хонама-хона кириб-чиқиб ёшларга ўзи ёқтирмаган одамларни қора қилиб кўрсатадиган, чашмадек тиниқ жамоани тирраққи бузоқдек булғайдиган нобакор-муттаҳамлар ҳозир ҳам бор. Айниқса, ошкораликни қалқон этиб олиб, оғзига келганини қайтармай вақиллайдиган нодонлар кўпайиб қолганини афсус-надомат билан айтамиз. Лекин дунёда аҳил жамоани бузадиган вайсақилар бари бир панд ейди, зеро иғво-туҳматнинг умри қисқа бўлади.

Одам қадрини ерга урадиган, ноҳақ иғво-туҳмат қиладиган, аҳил жамоани бузадиган вайсақинодонларга қарама-қарши меҳр-оқибат, муҳаббат-шафқатни, ҳалоллик ва адолатни қанчалик кучайтирсак, йўлимиз шунчалик нурафшон, турмушимиз шунчалик фаровон бўлади.

Одамни қадрлашда унинг меҳнати, хулқи-атвори, муомала-муносабати, забони муҳимлиги сир эмас. Ишхонада бирор ходимнинг туғилган куни, тўйи, меҳнатига олган мукофоти, турли маросим ёки маърака, бошқа жойга ишга кетиши, нафақага кузатиш каби тадбирлар ўтказиб турилади. Шундай тадбирда ходимга бериладиган даста гул ёки совға ҳам бир бўлади-ю, унинг дилини яйратиб айтилган икки оғиз ширин сўз бир умр ёдида қолади. Куни-кеча шундай воқеанинг шоҳиди бўлдик. Янги иш жойига кузатилаётган ходимга раҳбар бундай деди:

«Дўстимиз сафимиздан бошқа ишхонага ўтиб кетаётганига юрак зирқираб қолаяпти».

Ўша ходимнинг хулқи-одоби қандай бўлишидан қатъи назар, раҳбарнинг олижаноблик билан айтган шу ширин каломини у бутун умр ёдидан чиқармаса керак.

Инсон кўнглини кўтариш қадр-қимматини эъзозлаш бўлади. Туғилган кун, нафақага кузатиш ёки бошқа бирор маросим муносабати билан ходимни табрик этиб қўйиш ўша одамда, қолаверса бошқаларда ҳам ишхонага, жамоага, меҳнатга, қолаверса раҳбарга меҳр-муҳаббатни оширади. Бир муассаса-корхонада узоқ йил ишлаганларга ҳамма жойда иззат-ҳурмат кўрсатилади, нафақага кузатиладиган бўлса, кичик бир йиғилиш ўтказилиб, сиҳат-саломатлик, узоқ умр, яхши дам олишига тилаклар айтилади. Бундай анъана инсон қадр-қимматини, меҳр-оқибатни, шафқат-мурувватни билдиради.

Қарангки, инсонни қадрлаб, бир оғиз ширин сўз айтишни эп кўрмайдиган ишхоналар ҳам бор экан. Мисол тариқасида бир ишчининг дилдан куюниб ёзган «Оқибат шуми» деган мактубини таҳрирсиз келтирамиз:

«Ҳурматли муҳаррир! Ҳаётимда биринчи марта редакцияга хат ёзишим. «Тошкент оқшоми» мен учун энг суюкли рўзнома. У минглаб одамларнинг оғирини енгил қилиб, дардларига дармон топишига ёрдамлашиб, олқиш топаётган рўзнома. Шунинг учун ҳам ўз ҳақимда икки оғиз хабар беришга жазм қилдим.

Мен, Исмоил Исломов 1931 йилда Тошкентда туғилганман. Сўнгги иш жойим — Тошкент сут комбинати. Шу комбинатда мен 1962 йилдан то 1991 йилнинг 1 июлигача оддий ишчи сифатида хизмат қилдим. Ҳалол хизматларим учун кўп марта Фахрий ёрлиқлар беришган. Жамоада ҳурматим ҳам яхши.

Мана шу ишхонада 30 йил умрим ўтиб, ёшим 60 га бориб қолибди. Қарилик нафақасига кузатиш вақти ҳам етибди. Кузатишди ҳам.

Бир корхонада ўттиз йил ишлаган бўлсангиз, жуда чиройли қилиб, совға-саломлар билан, қайноқ тилаклар билан кузатишгандир, деб сўрарсиз. Ўзим ҳам шу фикрда эдим. Чунки қадрдон жамоамизга, ишхонам раҳбариятига чин дилдан ишонардим. Адашган эканман, ҳамма умидларим пучга чиқди.

Мени жуда «боплаб» кузатишди. Икки оғиз илиқ сўзни ҳам раво кўришмади. Мана сизга 30 йиллик қилинган меҳнатингизга берилган баҳо. Оқибат шуми?

Қаттиқ ранжидим. Оилам, ҳамкасабаларим олдида ҳам ноқулай аҳволдаман.

Ростини айтсам, ўз ҳақимда жудажуда куйиб-ёнаётганим йўқ. Ўзимдан сўнг қарилик нафақасига чиқувчи ҳамкасабаларим ҳақида ўйлаб кетаман.

Қани ҳақиқат, қани мантиқ. Нима қилсам экан?..

Ушбу хатимни рўзномангизда ёритарсиз деган умид билан, Исмоил Исломов».

Қарилик нафақасига чиққан кекса ишчининг ўттиз йил бир корхонада ишлаб, охири қадр-қиммат топмаганини куюниб ёзаётгани бежиз эмас. Тошкент сут комбинатидек катта даргоҳда наҳотки ишчини нафақага кузатишда шу даражада лоқайдлик қилинса, киши таажжубда қолади. Ишчига совға-салом учун корхонанинг маблағи бўлмаган тақдирда, кичик бир йиғин ўтказиб, ҳамкасбга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, нафақада яхши дам олишини тилаш, икки оғиз ширин сўз айтиш қийин эмасди-ку! Хокисор бу ишчи ўттиз йил бир корхонада ишлаб бирор хато қилмаган, бирор жазо олмаган, то сўнгги иш кунигача бирор одамга ёмон сўз айтмаган бўлса, нима айби бор экан? У ана шунга ҳайрон! У оиласидаги умр дўсти, ўғил-қизлари, набиралари, қолаверса, бирга ишлашган ҳамкасб дўстлари олдида нафақага чиқа туриб қадр-қиммат топмаганидан, бир оғиз сўз эшитмай кетганидан дили оғриб, кўнгли ўксиб юрибди. Одам боласи узоқ йил эл-юрт учун меҳнат-машаққат чекса-ю, қаригандa: «Сен энди ҳеч кимга керакмассан» деб сўриб ташланса, қадр-қиммат қилинмаса, шу ҳам инсофданми?

Қадим-қадимдан халқимизнинг яхши удум-анъаналари борки, дунёда нима нарса тилга олинса, «Одамдан азиз бўлибдими» дейилади, чиндан ҳам бу оламда инсондан азиз нарса йўқ!

Инсон қадр-қиммати ҳеч қачон йўқ бўлмайди ва ўлмайди.

Ғулом ЮСУПОВ,
Тўлқин РАСУЛЕВ.

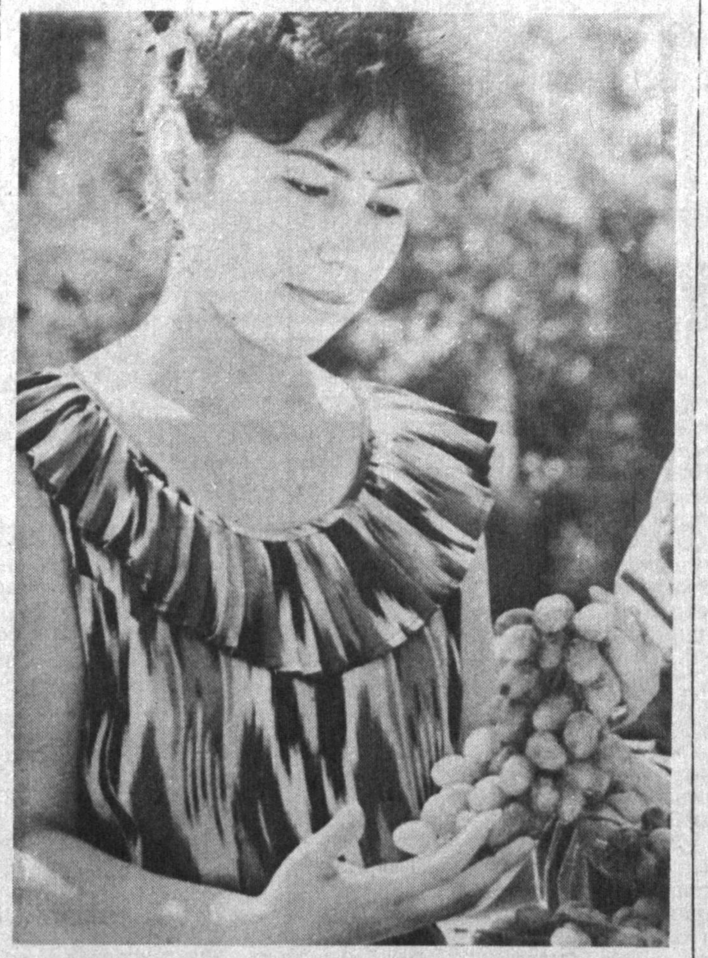

Олтин куз! Бунчалар тўкин, бунчалар саховатлисан. Гўё сен келасану наинки узум, олма-ю анорларга, балки бутун борлиққа шарбат сочилгандек туюлади.

Рустам Шарипов сурат-лавҳаси.

Маданият саройларида

КУНИНГИЗ МАРОҚЛИ ЎТАДИ

АГАР эътибор берган бўлсангиз шаҳримиздаги кўплаб йирик-йирик корхоналарнинг ҳар бири қошида ўзига хос муҳташам маданият саройлари мавжуд. Масалан, В. И. Сивец номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг, Тошкент темирйўлчиларининг, тўқимачилик комбинатининг, пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг ва бошқа шунга ўхшаш корхоналарнинг маданият саройларини тилга олсак бўлади. Уларни шунчаки санаб сонини кўпайтириш мумкин, аммо у ерларда қандай ишлар қилинмоқда? Меҳнаткашларнинг дам олиш кунларини яхши ўтказишлари учун бирон бир тадбирлар ўтказиляптими? Фикримни Ф. Хўжаев номли 1-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги «Пойабзалчи» маданият саройида қилинаётган ишлар мисолида тасдиқламоқчиман.

Маданият саройига кириб борар экансиз, аввало кўзингиз бу ерда ўзбек ва рус тилларида ёзиб қўйилган кино афишага тушди. 3—4 кун мобайнида давом этадиган киноларнинг рўйхати вақти билан кўрсатиб қўйилган. Саройнинг кираверишида жойидан эса ҳар хил тўгаракларга қабул қилиниши ҳақидаги рўйхатлар илиб қўйилган. Деворларга осилган ёш рассомлар кўргазмаси ҳам саройга ташриф қилган кишини ўзига жалб этади.

— Агар шу расмлар эгаси мана шундай қизиқишда бўлишса етук рассомлар етишиб чиқиши, аниқ, — дея изоҳ бера бошлади сарой директори Григорий Мартьянов. — Бу расмларнинг муаллифлари дам олишдан қайтиб келишди. Улар таътилда юрган кезларида ҳам саройда кўп ишлар қилишди. Ҳар шанба куни атайин дам олиш кунига мўлжалланиб ёшлар учун «Диалог» клуби фаолият кўрсатиб турди. Уни сарой бадиий раҳбари Олег Голубих бошқарди. Уруш ва меҳнат фахрийлари хорининг роли ҳам жуда катта. Унда 60 киши иштирок этади. Светлана Григорьевна Иванчук ана шу фахрийлар билан тинимсиз иш олиб боради.

Халқ чолғу ансамблида ҳам болалар севиб машғулот ўтказишади. Бу тўгаракка эса Қодиржон Тиллабоев бошчилик қилади.

Доирачилар, раққосалар тўгаракларида ва умуман бошқа тўгарак аъзолари ўзлари тайёрлаган ҳар бир номерларини пойабзал ишлаб чиқариш меҳнаткашлари, яъни ўз ота-оналари ҳузурида намойиш этадилар.

— Ёзилган афишадан кўриниб турибдики, сизларда яхши кинолар ҳам қўйилар экандa?

— Нимасини айтасиз. Шаҳарда қўйилмаган энг яхши кинофильмлар бизда қўйилади. Маҳаллий аҳоли ва корхона ишчиларининг илтимосига кўра ҳинд ва ўзбек кинолари лентaларидан олиб келишга ҳаракат қиламиз. 100 кишига мўлжалланган шинам зал томошабинлар учун ҳамиша очиқ.

Дарҳақиқат, агар энг яхши, ўзбек тилидаги ва янги чиққан кинони томоша қилишни истасангиз пойабзалчилар саройига марҳамат қилинг. Бу ерга келсангиз сўзсиз дам олиш кунингиз мароқли ўтади.

Гулзода МАМБЕТОВА.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ НАШРИЁТИ

амалий иш тажрибасига эга бўлган ҳамда ўзбек ва рус тилларини биладиган ҳуқуқшунос, матбаа ишлаб чиқаришини нормаловчи-муҳандис, механик-муҳандис, конструктор-муҳандис; созловчи-чилангарлар, қўлда ҳарф терувчилар, муқовасозлар, матбаачилар; қоғоз қирқувчилар, алоқа монтерлари, электр чилангар, аккумуляторчи, чилангар-сантехниклар, шамоллатиш бўйича чилангарлар, назорат-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича чилангарлар; ғишт терувчилар, бетончилар, сувоқчилар, мармарчилар, дурадгорлар, электргазпайвандчи, тунукасозлар, ёрдамчи ишчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси» кўчаси, 41-уй, расмийлаштириш бўлими.

ТОШКЕНТ «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

15 НОЯБРГАЧА

АБОНЕНТЛАРГА СУВҚУВУР-ҚАНАЛИЗАЦИЯ ХЎЖАЛИКЛАРИНИ 1991—1992 ЙИЛЛАР ҚИШ МАВСУМИДА ФОЙДАЛАНИШГА ТАЙЁРЛАБ ҚЎЙИШНИ

ТАКЛИФ ЭТАДИ

БУНИНГ УЧУН ҚУЙИДАГИЛАРНИ БАЖАРИШ ЛОЗИМ:

Сувқувур ва канализацияни ҳар эҳтимолга қарши таъмирлаш;

вақтинча мавсумий сув тақсимлагичларни ёпиб қўйиш;

очиқ ётган сув қувурлари, сув сарфини ҳисобга олувчи узеллар ва сув тақсимлагичларни иситиб қўйиш.

Қиш шароитида фойдаланишга тайёрланмаган сувқувур-канализация хўжаликлари қўшимча огоҳлантиришсиз шаҳар сув тармоғидан узиб қўйилади.

Бир йўла сув ҳақини ўз вақтида тўлаш лозимлигини эслатамиз.

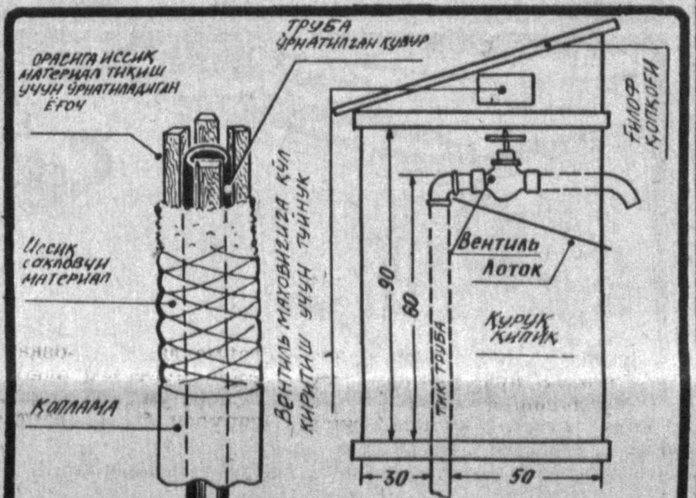

ҲОВЛИ СУВҚУВУРЛАРИНИ ҚИШ МАВСУМИГА ТАЙЁРЛАШ

Ҳовли сувқувурларининг тик қувурларини қиш мавсумига иситаётганда қувурнинг ташқи сатҳи — тик қувур ва иситувчи материал оралиғида 40—60 миллиметр бўшлиқ қолиши лозим.

Майдаланган сомон, қуруқ қипиқ, қуриган ўт ва бошқа иссиқлик ўтказмайдиган материаллар ўраш материали бўлиб хизмат қилиши мумкин.

Иситиш материалининг қалинлиги камида 30—35 сантиметр бўлиши керак.

Сув тик қувурини ўраш учун металл тўрлар, қоп: қалин қоғоз ва бошқалар қўлланилади.

Водопровод тик қувури ўралганидан сўнг у ёғоч билан ўраб чиқилади ва бўш қолган оралиққа қипиқ тўлдирилади.

Кўпинча вентилнинг сальниги ишдан чиқиб, сув иссиқликни сақловчи материалга оқиб кетади. Шунинг учун вентилнинг тагида тунука ёки шифер бўлиши, уни ёғоч қопламадан ташқарига чиқариб, бир мунча нишаблик билан ўрнатиш лозим. Ғилофнинг усти очилиб, ёпиладиган қопқоқ билан ёпилиб, вентиль маховиги учун туйнук қолдирилади.

«САДАФ» ФУРНИТУРА ВА ТЕХНОЛОГИК МОСЛАМАЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҚОШИДА

САЛОН-ДЎКОН ИШЛАЙ БОШЛАДИ.

Турли металл ва пластмассадан тайёрланган тугмалар, пистонлар, илгаклар, тўқалар, безаклар, мих, симдан тўқилган тўрлар ва бошқа халқ истеъмол товарлари билан савдо қилинади.

Барча манфаатдор ташкилотлар, ширкатлар, фирмалар, кичик корхоналар ва хусусий меҳнат билан шуғулланувчи фуқароларни таклиф этамиз.

Ҳисоб-китоб чек орқали ҳамда нақд пул тўлаш йўли билан ташкил этилган.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, Леваневский кўчаси, 2-уй. Телефон 55-49-78.

«ХИМВОЛОКНО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ЖАМОАСИ

(Саратов вилояти, Балаково шаҳри)

аппаратчилар ва ўровчиларни

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўртача маош — ойига 400—600 сўм.

Касби бўлмаган кишилар шу жойнинг ўзида ҳунар ўрганадилар. Ёлғиз кишиларга шинам ётоқхонадан жой берилади, оилалилар эса кам болалилар уйларида алоҳида хона билан таъминланадилар. Ишга жойлашганларга 1992 — 1993 йилда бир хоналик квартира олиш кафолати берилади.

Қўшимча ахборотлар олиш учун қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.

Ихчам тақриз

ҲАЙРАТ МЕВАСИ

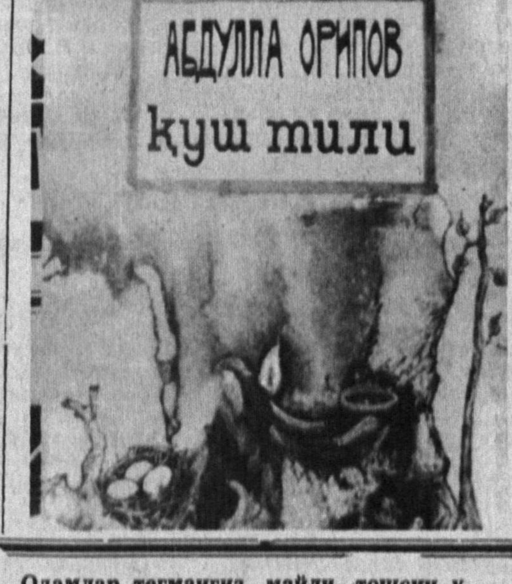

«Менинг кичкинтой дўстларим! Қайси бирингизга ака, қайси бирингиз учун эса амакидирман... Қўлингиздаги китоб турфа хаёллар, ошуфталик, ҳайрат, изтиробли кечинмалар мажмуасидир...».

Ушбу сатрлар куни-кеча эллик ёшлиги нишонланган, жўшқин, сермаҳсул ижодий фаолияти учун Халқлар дўстлиги нишони билан тақдирланган Ўзбекистон халқ шоири Абдулла Ориповнинг «Чўлпон» нашриётида чоп этилган «Қуш тили» китобига муаллиф ёзган сўзбошида битилган.

Абдулла Орипов деганда ўзбек совет адабиётида янги оқим яратган, ўзига хос мўътабар ўрин тутган шоир кўз ўнгимизга келади. Унинг шеърларини ҳар сафар ўқиганимизда янги мазмун, янги фикр уқамиз. Бу атоқли шоир ижодига мансуб биринчи хусусиятдир.

«Қуш тили» тўпламидан ўрин олган шеърлар ниҳоятда маъсум, тиниқ, айни пайтда ўйчан назм намуналаридир.

Қутлуғ бир саҳарда кўз очди булоқ,
Йўл солди дарёлар сари адашиб.
Унга раҳм этмоқчи одамлар шу чоқ,
Тоғу тошлар аро яқин йўл очиб.

Одамлар тегмангиз, майли, тошсин у,
Майлига тоғни ҳам кўрсин йўлида.

Қўйинг ўз йўлини ўзи очсин у,
Завқланолсин у ҳам кураш сўнггида.

Китобнинг юқоридаги «Булоқ» шеъри билан очилишида катта маъно бор. Болалик ҳам булоққа ўхшаш. Унинг ўз олами, ўз кашфиётлари бор. У ҳам булоқ сингари сўқмоқлар оша камол топади. Тўпламдан ўрин олган «Мен нечун севаман Ўзбекистонни», «Одамлар», «Куз хаёллари», «Авлодларга мактуб», «Она тилимга», «Армон», «Баҳор» шеърлари юқоридаги фикримизни яна ҳам ойдинлаштириб, чуқурлаштириб боради.

Одам холис, нечун «Чўлпон» нашриёти болаларга ушбу китобни туҳфа этди, дегувчилар ҳам топилади. Уларга эса китоб мундарижасини белгиловчи сўзни келтириб ўтмоқчимиз: «Биз сизнинг зеҳнингизга, шеърни тушуниш қобилиятингизга ишондик. Қолаверса, улуғ шоиримиз Алишер Навоий устози Фаридиддин Атторнинг «Мантиқут-тайр» китобини ёд олганда бор-йўғи беш яшар бола эди».

«Қуш тили» китоби шоирнинг ижод боғидан сараланган яна бир ажойиб гулдастаки, у ҳам аввалгилари сингари ўз китобхонлари қўлидан тушмай ўқилишига ишончимиз комил.

Толиб МАҲКАМОВ.

Фан оламида

«ЎЛАДИГАН» МАРВАРИД

ЎТГАН асрнинг охирларида японниялик олим Микимото шундай бир мураккаб операцияни маромига етказдики, натижада у моллюска танасининг увоққина кесик жойига кичик садаф соққача жойлаштиришга муваффақ бўлди. Ҳозир Японияннинг табиий дур-марвaридларидан сира фарқ қилмайдиган сунъий дур-марвaридлар бутун дунёга машҳур. Уни миллионлаб чиғаноқлардан тонналаб қимматбаҳо тош олувчи йирик денгиз фирмаларида тайёрлайдилар.

Фақат биргина марварид қимматбаҳо тош сифатида 200—300 йилдан зиёд «яшамайди», маълум вақтдан сўнг ўзининг чиройли жилваю товланишини йўқотиб, «ҳалок бўлади». Бир афсонада ҳикоя қилинишича, подшоҳ Иван Грознийнинг Карель дарёсидан олинган қимматбаҳо марварид билан безатилган ҳассаси (таёғи) бўлган. Оммавий қатлдан сўнг, тасодифан марварид ҳам «ўлган». Бундай ҳолатдан қўрқиб кетган подшоҳ, қандай бўлмасин марвариднинг ранг-баранг товланувчи чиройли жилвасини қайтаришни буюради. Қимматбаҳо тошни дуохонга олиб боришади. Бир ёш маъсума қиз 101 кеча давомида бўйнида марварид шодаси билан дарёда чўмилади ва ниҳоят тош қайтадан товланади. Бизнинг давримизда эса заргарлар марваридни хлорат кислотасининг кучсиз эритмаси билан жонлантириб, жило берадилар.

Жанубий денгизларда нафақат дур-марвaридлар, балки қуёш шуъласидан нурафшон бўлган шаффоф, мовий сувларда ҳақиқий тош дарахтлар, маржонлар ўсади. Уларнинг ранги қизил, оч қизил, кўк, ҳатто қора бўлиб, айниқса қордек оқ, шохчали мунчоқ (маржон)лар ўзига хос жозибалидир. Демак, тошларнинг ўсиши учун ўсимликлар сингари уларга ҳам сув керак экан.

Ғаввослар денгиз суви тубидан олам-олам ана шундай маржонлар олиш имкониятларини маълум қилдилар. Фақат биргина Австралия соҳилларида жойлашган Катта Барьер рифи (чўғиртош, сув остидаги қоя тошлар) Ригадан то Екатеринбурггача бўлган масофани эгаллаши мумкин! Қрим, Кавказ, Урал тоғларидаги маржон рифлари қолдиқлари кон қидирувчиларга бундан миллион йиллар аввал бу ерда денгиз мавжлари (тўлқинлари) шовуллаганидан далолат беради.

Ер қаърида инсонларни мис, қўрғошин, рух, молибден, уран, олтин, кумуш, симоб билан таъминлайдиган, жуда юқори даражада қайнайдиган, ниҳоятда иссиқ эритмаларнинг совиб қолишидан юзага келган қатламлар — йирик конлар пайдо бўлган. Кўпгина минералларда чуқурликдаги эритмаларнинг қолдиқлари бўлган зиғирдек пуфакчалар сақланиб қолган. Геологлар бу хусусда шундай хулосага келдиларки, кўпгина руда ва минераллар 200—300 даражали иссиқ ҳароратда кристаллга айланган. Маълумки, бундай ҳароратда ҳамма металлар, ҳатто олтин ва кумуш ҳам эрийди.

Бу рудали эритма лифт вазифасини бажаради, улар ер юзасига чуқурликдан инсон ололмайдиган катта ҳажмли кўпгина металларни чиқариб беради. Аста-секин бу моддалар совий бошлайди, ўзининг таркибини ўзгартиради, улардан ер қобиғидаги дарз кетган, ёрилган жойларни тўлдириб, турли металларнинг рудалари ажралиб чиқади. Баъзан улар билан бирга чиройли, турли рангдаги флюорит ва кальцитнинг муайян бир шаклга кирган кристаллари ҳосил бўлади.

Катта чуқурликдаги 300—500 даражагача ва ундан ҳам юқори ҳароратда қиздирилган эритмада, жуда камдан-кам учрайдиган металлар — бериллий, литий, цезий тўпланади. Унда слюда (шаффоф минерал), тоғ биллури (кварцнинг бир тури), шунингдек зумрад, мовий аквамарин, топаз, аметистнинг йирик кристаллари ўсади.

Пигматитларда кристалларнинг ҳажми ҳақиқатан улкан ўлчамга эга. Дала шпатининг биргина ёлғиз кристаллида бутун бир штольня (кончиликда горизонтал ёки қияроқ кавланган жой) ҳосил бўлгани маълум. Бу ерда тоғ биллурининг ҳамма кристалли 70 тоннани, топаз — 200 килограмм, бериллий — 110 килограммни ташкил этади.

Вулқонларнинг геофизик тадқиқотлари 30—40 километр чуқурликда минг даража ҳароратгача қиздирилган, оташ суюқлик билан тўлдирилган улкан ер ости кўли борлигини таъкидлашга имкон беради. Баъзан геологлар магма деб атайдиган чўғсимон суюқ модда ер сатҳига кўтарилади ва вулқонлар ён-бағрида қизиган суюқлик — лаваларнинг оловли дарёси оқади. Лекин магма ер остида бир мунча тезроқ қотади, бу ерда минералнинг кристаллари, тузнинг тўйинган эритмаси банкада ўсгандек ўсади. Биз метро бекатларида сайқал берилган гранит тошахталарга ёки уйларнинг мармар қопламаларига кўзимиз тушганда ёниб турган улкан алангали кўлнинг тошга айланган тўлқинлари қачонлардир жуда катта чуқурликда чайқалиб турганини тасаввур этиш ҳар кимга бир қадар эриш туюлади. Эътибор билан қаралса, слюда ва дала шпатининг кристалларида ҳозирга қадар чуқурликдаги оқимларнинг оқиш йўллари сақланиб қолганини пайқаш мумкин.

Муқаддас МЎМИНОВА
тайёрлаган.

ЧОРРАҲА

Кўча тасодифларга тўла

ТЕЗЛИКНИ ОШИРГАНИ УЧУН

ҲОЗИРГИ кунда шаҳримизнинг кўплаб марказий кўчалари ва транспорт серқатнов бўлган йўлларида кўнгилсиз ҳодисаларнинг тез-тез учраётгани сир эмас. Бу кўнгилсиз воқеаларга олиб келаётган асосий сабаблар нималардан иборат? Ҳайдовчиларнинг транспорт ҳаракати тезлигини белгиланган миқдоридан ошириб юбораётганлиги ҳамда уларнинг ҳаракат қоидаларини қўпол равишда бузаётганлигидадир.

Содир бўлаётган кўнгилсиз ҳодисаларнинг олдини олиш мақсадида автомашиналар ҳаракати тезлигини ўлчаш асбоблари яратилган бўлиб, Давлат Автомобиль Назорати бошқармасининг ходимлари ана шундай тезликни ўлчаш асбоблари ёрдамида шаҳардаги серқатнов кўча ва йўлларда, кўнгилсиз воқеалар содир бўлиши мумкин бўлган жойларда йўл ҳаракатини жиддий назорат қилишмоқда. Йўл назорати ходимларининг зийраклиги туфайли бахтсиз ҳодисаларнинг олди олинмоқда.

Давлат Автомобиль Назорати ходимлари томонидан шу йилнинг ўтган етти ойи мобайнида 74132 ҳайдовчи ҳаракат тезлигини оширгани учун тўхтатилиб, уларга маъмурий чоралар кўрилди. Баъзи ҳайдовчилар ўз вақтида айбига иқрор бўлгани учун қайтарилмаслик шарти билан огоҳлантирилиб, улардан жарима ундирилди.

Шу йил 4 август куни эса 492 ҳайдовчининг ҳаракат тезлигини оширгани ва йўл ҳаракати қоидасини бузгани аниқланди, уларга ҳам маъмурий чоралар кўрилди. Қоидабузарлардан бири — 3-автокомбинат ҳайдовчиси Валерий Афанасьевич Ким бошқариб бораётган 04—64 ТНБ номерли «ГАЗ — 24» автомашинаси кундуз соат 17 лар чамаси Бобур кўчасида йўл назоратчилари — милиция катта лейтенанти Болтабоев ва 3-рота 4-взвод ходими, милиция старшинаси Бобоевлар томонидан ҳаракат тезлигини оширган вақтида тўхтатилди. Лекин В. А. Ким ўз айбини бўйнига олмай яна устига-устак Давлат Автомобиль Назорати ходимларини ҳақорат қилган. Бу қоидабузарга нисбатан маъмурий чора кўрилиб, бу ҳақда у ишлайдиган 3-автокомбинатга ҳам расмий равишда маълумот жўнатилди.

Қисқа қилиб айтганда, ДАН ходимлари шаҳримиз кўчаларида транспорт ҳодисаларининг, йўл ҳаракати қоидалари бузилишининг олдини олиш ва уларни иложи борича камайтириш мақсадида тинмай иш олиб боришмоқда. Ҳайдовчилар ҳам шу мақсад йўлида ҳаракат қилиб, хавфсизлик қоидаларига риоя қилган ҳолда автотранспортларни бошқарсалар, айни муддао бўларди.

Умар АЗИМОВ,
Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси Давлат Автомобиль Назорати бошқармасининг бўлим бошлиғи, милиция подполковниги.

БИЛИМДОНЛАР ДИҚҚАТИГА

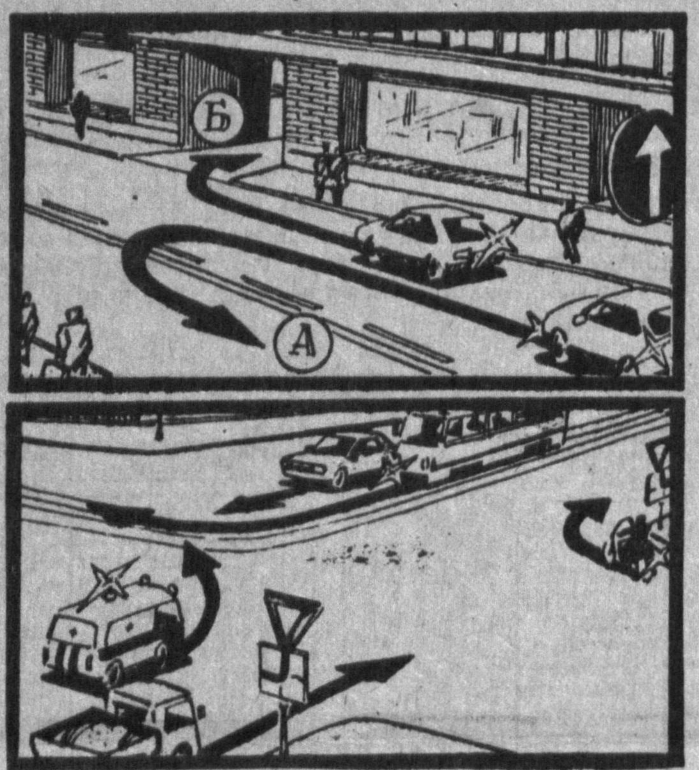

Ўтган сафарги «Чорраҳа»да «Йўл ҳаракати қоидалари» билимдонлари диққатига икки та топшириқни ҳавола этган эдик. Мазкур топшириқлар бўйича муштарийлардан Носир Ибрагимов, Миразиз Яҳёев, Анваржон Орипов, Собир Иброҳимов, Мамарасул Мадиёров, Ғулом Луқмонов, Учқун Юсупов, Жаҳонгир Умировлар тўғри жавоб йўллаганлар. Ва улар бу билан ўз ҳисобларидаги балларини яна биттага кўпайтирдилар.

Энди қуйида эътиборингизга яна иккита топшириқни ҳавола этмоқдамиз.

1. Қани айтингчи, ана шу ҳолатда ҳайдовчилар томонидан белгига нисбатан хилоф иш тутилганми!

а) — хилоф.

б) — фақат А ҳайдовчи.

в) — йўқ, хилоф эмас.

2. Бу транспорт воситалари мазкур чорраҳадан қай тартибда ўтишлари керак!

а) — трамвай ва мотоциклчи; «тез ёрдам» ва самосвал; енгил автомобиль.

б) — «тез ёрдам» ва мотоциклчи; трамвай ва самосвал; енгил автомобиль.

Жавобларингизни кутамиз.

Жамоатчи назоратчилар

ҲАМИША ҲУШЁР

ҲАЁТДА нималар бўлмайди дейсиз. Оддий деҳқон йигити шаҳарга меҳмонга келдию, чумолидек ўрмалаб кетаётган машиналар ҳаракатига бир зум тикилиб қолди... Уларнинг ҳаракатини чорраҳада турган хушбичим йигит моҳирлик билан бошқариб турарди. Юрса ҳам, турса ҳам ўша ҳаво ранг формали йўл назоратчисининг кўрсаткич таёғи ва зийраклиги хаёлан кўз ўнгидан кетмади... Охири ДАН ходими бўлишга аҳд қилди. Синовдан ҳам муваффақиятли ўтди... Қаранг, Жаҳонгир Маматовнинг шу севган ҳунарини ардоқлаганига мана 30 йилдан ошибди. У шу вақт ичида Тошкент ДАН патрул машинасида кўплаб хавфли фалокатларнинг олдини олди. Назоратчининг кўксини қатор фахрий нишонлар шодаси безаб турибди. Касбидан камол топган меҳнат фахрийсини Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси хавфсизлик ҳаракати бош тафтишчисининг ўринбосарлигига таклиф этишди. Янги ва тажрибали ходимнинг келиши билан ишлар бутунлай ўзгариб кетди.

Шаҳримизнинг фусункорлигини транспортсиз тасаввур қилиш қийин. Ҳар куни электр транспорти корхоналаридан чиққан 335 трамвай, 300 та троллейбус миллионга яқин йўловчига хизмат кўрсатиб келаяпти. Жаҳонгир аканинг зиммасига қоидабузарларни тартибга солиш, трамвай ва троллейбусларнинг техникавий ҳолати билан ўзаро боғлиқ бўлган муаммоларнинг ечимини топиш каби масъулиятли вазифалар юкланган.

Ички ишлар вазирлигининг собиқ капитани Ж. Маматов шижоаткор, тиниб-тинчимас ва жонкуяр ходим, унинг бирор маротаба иш жойида бекор ўтирганини ёки йўлда бепарво тик турганини учратмайсиз. Қачон назар ташламанг, электр транспорти манзилгоҳларида мунтазам рейдлар, кўриклар ўтказиб, аварияларнинг олдини олиш вазиятини ўзгартиришга интилгани-интилган.

Бундай мисоллар жуда кўп. Ичкиликка берилиш яхши фазилатларга эшикни беркитиб қўяди. 1-троллейбус манзилгоҳининг ҳайдовчилари Б. Абдураҳимов, Р. Чикушин, С. Ткаченко, А. Кимлар маст ҳолда троллейбус бошқараётганларида ҳушёр назоратчилар томонидан сирлари ошкор бўлди. Шунингдек, А. Иванов, Ш. Собиров, А. Заяцлар оғизларидан спирт ҳиди анқиб турган пайтда ҳеч иккиланмай электр транспорти ҳайдашга ҳаракат қилганлар.

Бу майхўрларнинг ножўя қилмишлари фош бўлгач, уч ой ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум этилди. Ичкиликбозликнинг олдини олиш учун ҳайдовчилар билан бирга суҳбатлар ўтказилиши ўтган йилга нисбатан майхўрлар сонини 30 фоизга камайтирди.

Ҳайдовчи В. Исаев кабинада бегона

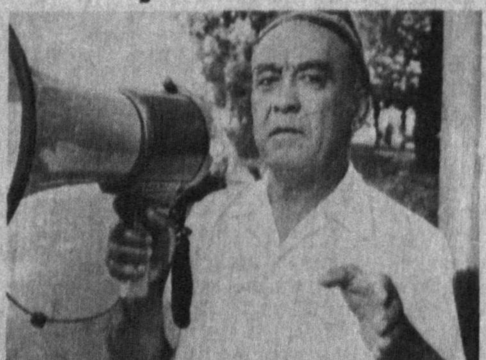

киши билан чақчақлашиб, бунинг устига вагонни йўловчисиз бошқарган.

Йўл қоидасини менсимаган К. Касалопов кабинада 2 та кишини сайр қилдириб, йўловчиларга юксак маданий хизмат кўрсатишни унутган. Лисунов кўчасида Я. Қодиров трамвай ҳайдашни билмаган таниш қизига бошқариш системасини топшириб қўйган. Хавфли ҳаракатга қадам қўйган бу ўзбошимча ҳайдовчилар қилмишларига яраша жазоландилар.

— Ҳайдовчи фақатгина транспорт бошқарибгина қолмай, балки кийиниши, одоб-ахлоқда ҳам намуна бўлиши керак, — дейди биз билан суҳбатда Ж. Маматов.

Тиним билмас Жаҳонгир ака трамвай ва троллейбус ҳайдовчилик касбини эгаллагани келган ёш кадрлардан кўча ҳаракати қоидаларига қатъий амал қилишни, транспортни қалқитмай жойидан силжитишни, ҳаракат оқими кўпайганда зийракликни йўқотмасликни талаб қилади. Устоз ва мураббий синовидан муваффақиятли ўтган ўқувчи ДАН имтиҳонини осонгина топшира олади. Шу йилнинг 7 ойида 203 йигит ва қиз трамвай, троллейбус ҳайдовчилик гувоҳномасини олди. Бу эса электр транспорти ҳайдовчилари сони 1990 йилга нисбатан 15 фоиз ўсди, деган маънони ҳам билдиради.

Фаттоҳ АБДУРАҲИМОВ.

● **СУРАТДА: Жаҳонгир Маматов.**

ЮВИШ ПАККАЛАРИ КЕРАК

ТОШКЕНТ ШАҲАР ДАВЛАТ АВТОМОБИЛЬ НАЗОРАТИ БОШҚАРМАСИ РАҲБАРИЯТИГА

ОЧИҚ ХАТ

ҲУРМАТЛИ ДАНнинг раҳбарлари! Сизлар 2 миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган шаҳарга автомобиль назоратидек ғоят серташвиш иш бўйича ниҳоятда масъулият билан бошчилик қилмоқдасизлар. Кейинги пайтларда йўл ҳаракатини ташкил қилишнинг нозик томонлари янада мураккаблашди. Автомобилларнинг биргина қоида атрофида ҳаракат қилишигина эмас, кўплаб жиноятлар тагига сув қўйиш бобида ҳам мисли кўрилмаган жасорат кўрсатишлар ДАН ходимлари томонидан кўзга ташланмоқда: қатор-қатор хавфли жиноятларни очишда сизларнинг зийрак ходимларингизнинг устакорлиги, ўз ишига садоқат билан ёндашуви қўл келмоқда. Улар транспортлар воситасида амалга оширилаётган босқинчилик, қотиллик, ўғрилик каби кечириб бўлмайдиган жиноятларни баҳоли-қудрат жиловлаб бормоқдалар.

Қисқа давр ичида шаҳарда автомобиль ҳаракатини ташкил қилиш, тартиб-интизомни мустаҳкамлаш соҳасида талай ибратли ишлар, яхши-яхши ташаббуслар билан чиқдиларингиз. Чунончи, сизлар бутун мамлакатимиз шаҳарлари автомобиль назоратчилари орасида янгилик тариқасида Тошкент шаҳрида йўл ҳаракатини ташкил қилиш бўйича рўзнома дастурини яратдингизлар. Йўл ҳаракатидаги эски қоида-тартибни синдириш оқибатида янгисини ўрнатиш йўлини тутдингизлар. Йўл ҳаракатида миллий ҳурмат-эҳтиром, одоб-ахлоқ — йўл бўшатиш урф-одатларини тиклаш бобида катта ишлар олиб бормоқдасизлар. Бу ташаббус ҳеч бир жумҳуриятда ҳали бўй кўрсатмаган.

Бугина эмас, қисқа муддат ичида йўл ҳаракати қоидаларини кўр-кўрона бузувчилар, қизил чироқни менсимай ўтиб кетувчи автомобиль бошқарувчиларини ҳеч аёвсиз қайта имтиҳонга юбориш, айниқса рухсат этилмаган ёхуд сабр қилиб кутиб туриш лозим бўлган жойлардан тартибсизлик, шошқалоқлик билан кесиб ўтган пиёдаларни жазолашнинг турли усулларидан фойдаланишни яхши йўлга қўйдингизлар. Булар табриклашга арзийди.

Азиз биродарлар, қўлингизда фаолият кўрсатаётган 600 дан ортиқ шахсий таркиб ходимлари олиб бораётган ибратли ишлар жуда кўп. Улар асосий вазифалари бўлган йўл ҳаракатини ташкил қилишнинг ўзи билан чегараланиб қолмай, шу йилнинг 9 ойи мобайнида 400 нафардан ортиқ жиноятчиларни қўлга олдилар; 4500 нафардан ортиқ маст ҳолда автомобиль бошқарганларни аёвсиз жазоладилар; мингдан ортиқ келгинди — дайдиларни келган жойларига кузатиб қўйдилар ва ҳоказо.

Дўстлар, бу қилинган ва қилинаётган ишлар мақтовга лойиқ. Аммо биродарлар, сизларга фуқароларнинг амалий маслаҳатлари негизидаги ёрдамлар ҳам керакка ўхшайди.

Мана, диёримиз Ўзбекистон Республикаси деган номни олиб асрий орзу ушалди. У мустақил давлат сифатида қонун билан белгилаб қўйилди. Энди республикамизда ўз маъносидаги истиқлол ва покланиш бошланди. Қаранг, қандай зўр!

Покланиш деганда биргина кишилар қалби, виждони ва турмушинигина тушунмаслик керак. Бу тушунча доирасига мусаффо ҳаво, дилочар хиёбонлар, ёғ томса ялаш мумкин бўлган кўчалар, сабза янглиғ кўкаламзорнинг мўътадил ва киши табиатини очувчи қиёфаси ҳам киради.

Мен Ўрта ер денгизининг қоқ қирғоғига жойлашган Мальта мамлакатида бўлганман. Кўчалари, хиёбон ва дам олиш жойларини кўриб ёқа ушлаганман. Кўчалар бир ҳафтада бир марта супурилар экан. Чунки Фарғонанинг шахмат янглиғ кенг ва тўғри кўчаларини эслатувчи йўлларидан ўтаётган енгил ва юк машиналари эски бўлса ҳам заводдан яшнаб келаётгандай товланади. Бунинг боиси, шаҳарга четдан кириб келаётган барча транспортлар учта катта шоҳкўчанинг ҳар бирининг бошланиш қисмида ташкил этилган автомашиналарни ювиш нуқталаридаги тозалаш ва ювиш агрегатидан ўтади. Топ-тоза ҳолда шаҳар ичкарисига йўл олади. Ҳар бир автомобиль бошқарувчиси бундай поклик ва озодалик одатига кўникиб қолган ва полициянинг йўл ҳаракатини ташкил қилувчи ходимлари ҳам ўзларининг тақдири билан боғлиқ бўлган фаолиятларидан кўнгиллари тўқ. Негаки, шаҳар шиша янглиғ топ-тоза ва мусаффо...

Азиз дўстлар, мустақиллик номини олган мўътабар республикамизнинг марказил — Тошкент шаҳрининг озодалиги, поклиги, кўчалари, хиёбонлари, майдонларининг мусаффолиги, чанг-тўзон, лой ва ахлатлардан бир умр ҳоли бўлишини таъминлаш учун ривожланган мамлакатлардаги бундай ибратли одатлардан ижодий фойдалансак, сизлар бунга нима дейсизлар? Шаҳримизнинг тўрт бурчагидаги шоҳкўчалар бошида автомашиналарни ювиш паккалари ташкил этсак қандай бўларкан?

Агар шу ишни амалга оширишда ташаббускорликни қўлга олсаларингиз покланиш даври — мустақиллик нашидасига улкан ҳисса қўшган, шаҳримиз ҳуснини поклик либосига буркаган бўлур эдингизлар.

Эҳтиром ила:

Ҳайдарали УЗОҚОВ,
СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«Ҳамкорлик»

ТОШКЕНТ «ҲАМКОРЛИК» ҲУДУДЛАРАРО МАҲСУЛОТ-ХОМ АШЁ БИРЖАСИ

Таъсисчилар, ишбилармонлар ва манфаатдор ташкилотларга хабар қилади:

Дастлабки савдо-сотиқлар 12 октябрда ўтказилади!

Сиз кенг кўламдаги турли-туман моллар ичидан ўзингизга ёққан маҳсулотни харид қилиш, шунингдек ўз молингизни сотиш ёки алмаштириш, шу билан бир қаторда ахборот-маслаҳат хизматларидан фойдаланиш имконига эга бўласиз.

Битта брокерлик ўрни баҳоси — 100 минг сўм.

Ўрин имтиёзли шартларда ҳам сотилиши мумкин.

Агарда биз билан шерикчилик қилишни ният этган бўлсангиз АСЛО ЯНГЛИШМАЙСИЗ.

Манзилгоҳимиз: Тошкент, 700047, Хоразм кўчаси, 51-уй. Тошкент вилояти ижроия комитетининг мажлислар зали.
МУЛОҚОТ ТЕЛЕФОНЛАРИ: (код: 8—3712), 32-26-10, 32-78-17.

«Ҳамкорлик»

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ ДОРИЛФУНУНИ

7 ойлик

пуллик тайёрлов курсларига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятида яшовчи ўрта маълумотли ёшлар қабул қилинади.

Тайёрлов ўзбек ва рус тилларида математика, география, она тили ва адабиёт фанлари бўйича олиб борилади.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 13.00 дан 16.30 гача қабул қилинади. Ўқиш 16 ноябрдан бошланади. Қуйидаги ҳужжатлар талаб этилади: ректор номига ёзилган ариза, аттестат нусхаси (мактабдан маълумотнома), иш жойидан маълумотнома, 2 та фотосурат (3х4 см). Ўқиш учун пулни Тошкент шаҳар уй-жой ижтимоий банкининг оператив бошқармасидаги 100141561 ҳисоб рақамига ўтказилади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, 63-алоқа бўлими, Олмазор кўчаси, 183-уй, 6-корпус, 4-қават. Олий ўқув юртига тайёрлов факультети.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ТАБОБАТИ ҚЎМИТАСИ «НУР» ИЖОДИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ,

«СИРЛИ ОЛАМ» ойномаси

ЧИН КЎНГИЛДАН АЙЛАСАНГ ИХЛОС, ДАРДЛАРИНГДАН БЎЛҒАЙСАН ХАЛОС!

1991 йилнинг 18, 19, 20 октябрь кунлари «Юбилей» спорт саройида Ўзбекистон халқ табобати қўмитаси, «НУР» ижодий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва «Сирли олам» ойномаси жамоа аъзолари, таниқли олимлар, ёзувчилар, машҳур табиби ғайблар, сеҳргар-афсунгарлар иштирокида ижодий учрашувлар ўтказилади.

Учрашувда коинот ва олам мўъжизалари, кўҳна маданиятимиз осори-атиқалари, парапсихология, экстрасенсорика, умуман илми ғайб муаммолари ва инсон руҳияти сирлари, космогоник шеърият сеҳри, НУЖ (номаълум учар жисм)лар мавзуларида қизиқарли суҳбатлар, савол-жавоблар бўлади. Шунингдек:

18 октябрь соат 12.00 ва 17.00 да Иттифоқ экстрасенслар уюшмасининг президенти, таниқли табиби ғайб ва биомуолажачи

ТОҲИР СОЛИЕВ,

19 октябрь соат 12.00 ва 17.00 да машҳур халқ табиби

ГУПРОНХОН ОТА БАҲОДИРОВ,

20 октябрь соат 12.00 ва 17.00 да Қозоғистон халқ табобати уюшмасининг президенти, Тибет тиббиёти устаси, қадимий халқ усулида ғойибона ташхис (диагноз) қўювчи иқтидорли фитомуолажачи

САЙИИД ЙЎЛДОШ АЛИ ЭРГАШ АЛИ ҲОЖИ

МАХСУС МУОЛАЖА АМАЛ (сеанс)ЛАРИНИ ЎТКАЗАДИЛАР.

Чипталар спорт саройида, учрашувдан уч кун олдин сотила бошлайди.

МАЪЛУМОТЛАР ОЛИШ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 78-96-98, 78-95-16, 46-02-50.

ДИҚҚАТ!

Шошилинч шахсий эълонларини «Тошкент оқшоми» рўзномасида чиқаришни истасангиз душанба, сешанба ва чоршанба кунлари соат 9 дан 12 гача Ленинград кўчаси, 32-уйда жойлашган муҳарририят-ноширлик мажмуига шундоқ кираверишдаги ўнг томондаги бурчакда ўтирадиган ходимларимизга мурожаат қилишингиз мумкин.

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 76-ўрта мактаб томонидан **Ҳасанов Бахтиёр Ниғматович** номига берилган 926418 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — **2/Х да Олтин девор, 3/Х да — Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома, 4/Х да Жар, 5/Х да — Куёв, 6/Х да — Жонимни ол, жонгинам.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — **3/Х да Юсуф ва Зулайхо, 6/Х да Кулги ва шодлик кечаси.**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — **2/Х да Алдаганн хотин яхши (премьера, билетлар сотилган), 4/Х да Лақма куёв, 5/Х да Алдаганн хотин яхши (премьера), 6/Х да Фармонбиби аразлади.**

КИНО

2 ОКТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «МУҲАББАТ КАСАЛЛИГИ» (17.00, 20.00, Ҳиндфильм). «ЭР ВА ХОТИН» (19.00, Ҳиндфильм, кичик зал).

Фурқат — «ИЛОНБОШИ» (17.00, 19.00, 20.45).

Москва — «ИЛОНБОШИ» (17.00, 19.00, 20.40).

Нукус — «ДУШМАН» (17.30, 20.00).

Дўстлик — «ДУШМАН» (17.00, 18.00, 20.00, 20.40).

Ёшлик — «ИШБИЛАРМОН АЁЛ» (17.00, 20.00).

Шарқ — «ДУШМАН» (18.30, 20.40).

Лисунов номли — «ЙЎЛЛАРДАГИ ҚУЗҒУНЛАР» (19.00).

3 ОКТЯБРЬ

А. Навоий номидаги Санъат саройи — «МУҲАББАТ КАСАЛЛИГИ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00, Ҳиндфильм). «ЭР ВА ХОТИН» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, Ҳиндфильм).

Фурқат — «ИЛОНБОШИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.45).

Москва — «ИЛОНБОШИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00).

Нукус — «ДУШМАН» (12.30, 15.00, 17.30, 20.00).

Дўстлик — «ДУШМАН» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00).

Ёшлик — «ИШБИЛАРМОН АЁЛ» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Лисунов номли — «ЙЎЛЛАРДАГИ ҚУЗҒУНЛАР» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00).

1992 йил учун «Оқшом»га обуна давом этмоқда. Йиллик обуна нархи—25 сўм 68 тийин, ярим йилга—12 сўм 84 тийин. Нашр кўрсаткичи—64690.

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ҳамма эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41

◎ 79.278 нусхада чоп этилади. ◎ Нашр кўрсаткичи 64690. ◎ Буюртма 6123. ◎ Босмага бериш вақти 11.30. ◎ Босмага берилди 11.30 ◎ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10